

Komunisti so odgovorni za razvoj samoupravljanja

V ponedeljek, nekaj po 15. uri, je v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani začel z delom VI. kongres zveze komunistov Slovenije. Slovesno pripravljena dvorana je sprejela 433 delegatov in 240 gostov ter članov republiških in zveznih

organov ZK. Kongres je odprl predsednik predsedstva centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije Albert Jakopič-Kajtimir. Po Internationali, ki so jo zapeli člani akademskega pevskega zbora Tone Tomšič, je Albert Jakopič pozdravil predstavnike CK ZK in CK ZK bratskih jugoslovenskih republik ter goste iz tujine.

Delegati so potem z enominutnim molkom počastili spomin umrlih članov ZK in CK ZKS med V. in VI. kongresom, tričlanska delegacija pa je položila venec na grobno narodnih herojev.

Po izvolitvi 20-članskega delovnega predsedstva, ki mu je na prvi plenarni seji predsedovala Vida Tomšič, in drugih organov kongresa ter po sprejetju dnevnega reda je kongres v imenu centralnega komiteja ZK Jugoslavije in tovariša Tita pozdravil dr. Vladimir Bakarić.

Med drugim je dejal, da so zelo pomembni uspehi republike Slovenije pri razvoju samoupravljanja, saj so bili v marsičem vodilna nit tudi drugim republikam. Poudaril je tudi, da v prihodnje slovenske kot jugoslovanske komuniste čakajo težje in dolgoročnejše naloge pri ustvarjanju brezrazredne družbe.

Po pozdravnem govoru tovariša Bakarića je bilo na dnevnu redu poročilo CK ZKS, kontrolne in revizijske komisije med V. in VI. kon-

gresom. Poročil niso brali, ker so jih delegati dobili v gradivu. Zato je takoj sledil uvodni referat sekretarja izvršnega komiteja CK ZKS Francu Popitu.

Med drugim je poudaril, da se je na kongresu treba dogovoriti, kako bomo uveljavili kvalitete sodobne socialistične družbe. »S tem ciljem se kongres povezuje s kongresi drugih republik in bo po svojih močeh prispeval k stališčem IX. kongresa ZKJ.« V nadaljevanju je tov. Popit govoril o preteklih uspehih, reorganizaciji ZK in obnavljanju organizacije. Povedal je, da je bilo do kongresa sprejetih v ZK 5000 novih, povečini mladih ljudi.

V referatu se je dotaknil tudi precej zapletene mednarodne politike in uporabe sile kot sredstva za reševanje mednarodnih odnosov. Poudaril je, da Jugoslavija v svetu uživa velik ugled in je zato odgovornost komunistov za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma ne le odgovornost pred delavskim razredom in delovnimi ljudmi Jugoslavije, marveč tudi internacionalna. Poudaril je tudi, da so se do sedaj komunisti premalo ukvarjali z moralnimi osnovami samoupravljanja.

Ko je govoril o kulturnih vprašanjih pri nas, je rekel, da ZK ni arbiter pri umetnostnih problemih. Zav-

zema se le za organizirano, strpno in vsestransko obravnavanje kulturnih problemov.

Nazadnje pa se je tov. Popit dotaknil še aktualnih problemov samoupravljavske gospodarske graditve. Pri tem je opozoril, da je zmotno pričakovati, da je mogoče razviti samoupravljanje in njegove organizacijske oblike z notranjim vmešavanjem.

Po govoru tovariša Popita je imel uvodno razpravo o

novem statutu ZKS Stane Dolanc. Med drugim je poudaril, da novi statut ne more sam urejati družbenih problemov, mora pa omogočiti, da so člani ZK pri uresničevanju skupnih ciljev enotni in organizirani.

Kongres je potem sklenil, da bo statut sprejet na prihodnji plenarni seji. S tem pa je bila končana tudi prva plenarna seja VI. kongresa zveze komunistov Slovenije.

A. Z.

Delo v komisijah

Drugi dan (torek) je VI. kongres zveze komunistov Slovenije nadaljeval delo v komisijah. Dopoldne in popoldne so delegati razpravljali v petih kongresnih komisijah.

Komisiji za družbenoekonomske odnose je predsedoval inž. Andrej Marinc, za kulturo dr. France Hočvar, za mednarodne odnose Jože Smole, za organiziranost in notranje odnose Franc Setinc in komisiji za statut Stane Dolanc.

Zadnja vest

Ljubljana, 10. decembra. — Čez nekaj minut — pričakujemo, da okoli 20. ure — se bo začelo drugo plenarno zasedanje ZKS. V komisijah, ki so začele delati danes ob 8.30, so se v razpravah izobilovala številna mnenja o splošnih in posebnih vprašanjih, zajetih v osnutkih kongresnih dokumentov. Na včerajšnjih plenarnih sejih je kongres nameraval sprejeti nov statut ZKS, vendar so se dogovorili, da bodo o osnutku statuta ponovno govorili danes na posebni komisiji za organiziranost, notranje odnose in razvoj ZK. Tu se je o tem vprašanju izobilovalo mnenje, da se komisija s predloženim osnutkom strinja. — Čez nekaj minut bodo delegati VI. kongresa ponovno v plenarnem zasedanju začeli razpravljati o statutu in o predlogu sestave vodilnih organov ZKS in ZKI.

I.J.

Uvodni referat na VI. kongresu ZKS je imel sekretar IK CK ZKS Franc Popit. — Foto: F. Perdan

Mladi v zvezi komunistov

V radovaljiški občini prek 70 novih članov

Na večer 25. obletnice drugega zasedanja Avnoja je sekretar komiteja občinske konference ZK Radovaljca Ferdinand Bem v prostorih radovaljiške občinske skupščine razdelil članske izkaznice 70 na novo sprejetim v zveze komunistov. Med njimi je bila ta večer večina mladih.

Cepav čas ni bil najbolj primeren, smo po končani slovesnosti zaprosili tri predstavnike mladih članov za kratek razgovor. To so bili sestra in brat Milena in Anton Dežman (hčerka in sin znanega narodnega heroja Tončka Dežmana) in Minka Dežman, ki pa z njima ni v sorodu.

Vsem trem smo zastavili dve enaki vprašanji:

»Zakaj ste se odločili za članstvo v zvezki komunistov?«

Minka Dežman: Letos so

v naši občini sprejeli precej mladih v zvezo komunistov. Ko so predlagali tudi mene, sem bila zelo vesela. In ker sem že prej sodelovala v mladinski organizaciji, sem se tudi odločila, da postanem članica zvezke komunistov.«

Milena Dežman: »Vedno sem se zanimala za program zvezke komunistov. Moja želja je bila, da tudi sama postanem članica. Zato nisem nč pomicala, ko sem bila predlagana.«

Anton Dežman: »Že v šoli sem precej delal v organizacijah in društvih. Takrat sem si zadal tudi cilj, da postanem član zvezke komunistov.«

»In kako si zamisljate delo v ZK?« Je bilo naše drugo vprašanje.

Minka: »Da bom sedaj prav tako aktivno delala kot drugi člani ZK.«

Milena: »Želim, da bi se v

zvezi komunistov pokazalo tudi moje delo. Upam, da bom s pomočjo drugih kot problemom in nalogam, ki jih rešuje ZK.«

Anton: »Upam, da mladi člani zvezke komunistov ne bomo razočarali. Prizadeval si bom, da bomo skupaj nadaljevali tradicijo in delovne uspehe naših prednikov oziroma komunistov iz NOB.«

To so bili trije mladi komunisti iz radovaljiške občine. Cepav drugih nismo spraševali, smo prepričani, da bi bili tudi njihovi odgovori podobni. Iz njih namreč veje mladostni polet, želja po ustvarjalnosti, po uveljavitvi. Vse te zamislili in želje pa kažejo pravi mladostni idealizem. Prepričani smo, da si bodo prizadevali pri uresničevanju ciljev in želimo jim veliko uspehov na tej poti.

A. Zalar

Kamniški komunisti za organizirano in smotrno izobraževanje

Na zadnji seji občinske konference ZK v Kamniku so razpravljali tudi o bodočih načelih pri idejnopolitičnem izobraževanju in usposabljanju komunistov. V razpravi so ugotovili, da organiziranim oblikam tega izobraževanja niso posvečali dovolj pozornosti. To zlasti velja za obdobje od leta 1966. Takrat so idejno izobraževanje povezovali le z neposrednimi političnimi nalogami ZK, ki so se nanašale na uresničevanje ciljev gospodarske in družbenne reforme. Res je, da so bili organizirani številni seminarji in posvetovanja, ki so pomagala komunistom pri njihovih vsakdanjih nalogah.

Vendar bi morali po mnenju večine udeležencev zadnje seje konference ZK v Kamniku v bodoče povečati napore za načrtno in smotorno izobraževanje komunistov. Zlasti pa to velja za nove člane zvezke komunistov.

In kakšno bo idejnopolitično izobraževanje kamniških komunistov v bodoče? Vsebovalo bo naslednja področja oziroma teme: izobraževanje mladih komunistov, zgodovinsko vlogo in cilje zvezke komunistov, graditev same-

20 - letnica deklaracije človekovih pravic

Desetega decembra 1948. leta je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela in razglasila Splošno deklaracijo človekovih pravic. Po tem zgodovinskem dejanju je načrta vsem državam članicam, da priobčujejo besedilo deklaracije in da storijo vse za njeno pojasnjevanje predvsem v šolah in drugih vzgojnih ustanovah.

Včeraj je minilo dvajset let od tega pomembnega dogodka. In po dvajsetih letih se še vedno lahko vprašamo, koliko držav je v praksi uresničilo ali pa še uresničuje načela te deklaracije. Ce bi danes primerjali le takratno ugotovitev, ki pravi, da so se vse države članice zavezale, da bodo zagotovile v sodelovanju z Združenimi narodi splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin z današnjo resničnostjo, potem smo lahko precej razočarani.

Z veseljem pa lahko zapišemo, da si je naša država ves ta čas resnično prizadevala za uresničitev vseh načel deklaracije. Pa ne le doma; s temi prizadevanji je bila ves čas in je še zaled tudi drugim državam v svetu.

Minka, Anton in Milena Dežman. — Foto: F. Perdan

Oživitev mladinske organizacije v Stražišču

Konec minulega meseca je bila v Stražišču konferenca organizacije zvezke mladine. Zasedanja se je udeležilo prek 250 mladih iz Stražišča in okoliških krajev.

Ne le udeležba, marveč tudi vrsta predlogov in misli, ki so jih mladi povedali na konferenci, kaže, da bo takrat delo mladinske organizacije v Stražišču resnično zaživelo. Nedvomno so k temu veliko pripomogle krajevna skupnost in druge kra-

jevne družbenopolitične organizacije, ki so zadnja dva meseca veliko pomagale mladim pri ustvaritvi organizacije. Tako jim je krajevna skupnost uredila prostor, kupila revije in šahovnice in tako pripomogla, da bo v prihodnje lahko zaživelo tudi klubsko življenje.

Cepav stražiški mladinci delajo organizirano še dobra dva meseca, so že pripravili plesne vaje. Sklenili so tudi, da bodo pobirali članino za krajevno organizaci-

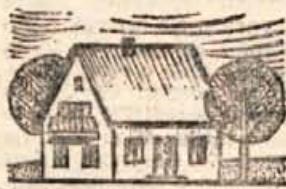
jo SZDL in samoprispevki za novo pokopališče. Tako si bodo zaslužili nekaj denarja za druge oblike dela.

Na konferenci so govorili predvsem o klubskem življenu. V klubu namoravajo prijeti razna predavanja, športna in druga srečanja itd.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti so mladim na konferenci obljubili, da jim bodo pomagali v prihodnje na različnih delovnih področjih.

Tudi po osvobodilih je Tone Kunčič kljub hudim posledicam vojne do zadnjega dne vestno opravljajo svoje številne družbeno-politične dolžnosti. Priljubljena tovariša, soborea in prijatelja so na njegovi zadnji poti pospremili številni znaci, prijatelji in sobore.

J. R.

MISLITE
PRAVOČASNO
NA STANOVANJE!

Zato
varčujte
pri
KREDIT

Corenjski kreditni banki
ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja
po 2% obrestni meri.
Poleg tega lahko pri ŽREBANJU zadanete lep dobitek.

gb

Oživljanje tržiškega gospodarstva

Če smo v enem izmed po-ročil o gibanju tržiškega go-spodarstva zapisali, da podat-ki niso preveč spodbudni, pa-nam devetmesečni rezultati tržiških delovnih organizacij vlivajo optimizem.

V letošnjem polletju je tržiško gospodarstvo sicer doseglo napredek v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, vendar pričakovanja so žal ostala neizpolnjena. Kot rečeno, bistveno drugačna pa je situacija ob koncu letošnjih devetih mesecev. Celoletni načrt je predvideval 9,3-odstotno povečanje proizvodnje, devetmesečni podatki pa govore o 10,6-odstotnem po-večanju. Iz tega lahko torej ugotovimo doseženo planiranje in še celo več, planirana proizvodnja se je povečala. Kljub temu se tržiško gospodarstvo še vedno srečuje s pojavom povečanja terjatev, vendar je treba omeniti, da so se povečale tudi obveznosti do kupcev. Obveznosti do kupcev so bile v devetih me-secih za 41 odstotkov manjše kot terjatve. Omenjeni razlogi so vplivali na povečanje celotnega dohodka v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, in sicer za 8,7% več. Povečala so se tudi porabljena sredstva. Najbolj spodbudno je povečanje neto produkta za 7,4 odstotka, zla-sti če vemo, da je bil neto produkt v polletju celo manjši kot v enakem lanskem obdobju.

Posamezne tržiške gospo-

darske organizacije so v pr-vih devetih mesecih dosegle naslednje rezultate: ZLIT 19,1% povečanje dohodka, Trio 13,6%, BPT 12,8%, Peko 1,6%, SGP Tržič 10,1%.

PLANIRAN MANJSI IZVOZ

Izvozni rezultati tržiškega gospodarstva v devetih mesecih so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem manjši za 16,7 odstotka. Pozabiti pa ne gre dejstva, da so skoraj vse delovne organizacije ob začetku leta planirale manjši izvoz kot lani. Plan izvoza sta pre-segli le BPT in ZLIT, medtem ko ostala podjetja svojih letnih načrtov niso dosegla. Najbolj sta pod svojimi planskimi predviđanjimi tovarna Pil Triglav in tovarna usnja RU-NO. Od celotnega izvoza so tržiške delovne organizacije izvozile na konvertibilno tržišče 70,3 odstotka svojih iz-delkov.

Načrti za letošnje leto so predvidevali povečanje števila zaposlenih v gospodarstvu za 3,8 odstotka, dejansko pa se je to število povečalo le za 3,2%. Sploh pa se tržiško gospodarstvo lahko pohvali z nizkim številom brezposelnih, če jih primerjam z vsemi zaposlenimi. Tako je bilo ob koncu septembra le 2,1% brezposelnih. Število zaposlenih se je povečalo v gradbe-ništvi, trgovini, obrti in in-dustriji, zmanjšalo pa v kme-tijstvu, gozdarstvu in turizmu.

V. G.

Na Gorenjskem bo večji prispevek

V zvezi z nameravano razmejitvijo osnovne pri-spevne stopnje za zdravstveno zavarovanje je skupščina gorenjske komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja de-lavec na pondeljkovni se-j razpravljala o odstotku prispevne stopnje, ki naj bi jo gorenjsko gospodarstvo plačevalo za zdravstveno zavarovanje v pri-hodnjem letu.

Odborniki so morali od-ločati med tremi varian-tami. Dosedanja 5-odstotna prispevna stopnja ne zadošča za kritje vseh iz-datkov, kar kažejo vsakodne-lige izgube v skladu zdravstvenega zavarovanja in pa izredni prispevek, ki ga zavarovanci pla-čujejo. Zato je izvršni odbor predlagal skupščini, naj sprejme za 0,2 ozira-na 0,3 odstotka višjo pri-spevno stopnjo. Z večjim odstotkom bi lahko na Go-renjskem zadržali v pri-hodnjem letu lahko raven zdravstvenega varstva kot letos, poslovno leto pa bi končali brez neprijetnih izgub in s tem bi nedvom-

no odpadel tudi nepriljub-ljeni izredni prispevek za-varovanca. Z večjo stopnjo bi si lahko vedno ne-likvidni sklad privoščil tudi sredstva za rezervni sklad.

Med odborniki so nekateri nasprotovali povišanju, češ da bi s tem pre-več obremenili gospodarstvo. Vendar pa je pri tem povišanju treba upoštevati preprosto dejstvo, da brez dobre zdravstvene službe tudi v gospodarstvu ne bi bilo večje pro-ductivnosti. S tem bi ne-dvomno odpadli tudi vsi finančni problemi, s katerimi so se ukvarjali zdravstveni delavci vse od re-forme naprej. Strokovna škoda naj bi bila tako od-pravljena.

Skupščina je nato spre-jela z večino 5,3-odstotno stopnjo osnovnega pri-spevka. S tem se bodo do-hodki skladu povečali za 13 odstotkov ali na okoli 80 milijonov N din. V pri-hodnjih dneh naj bi o tem razpravljale in sklepale tudi gorenjske občinske skupščine.

L. M.

Stane Kavčič v Kamniku

Zaskrbljenost zaradi zaviranja izvoza

Med obiskom predsednika republiškega izvršnega sveta Staneta Kavčiča v Kamniku, prejšnji petek, je bilo tudi posvetovanje z gospodarstveniki in predstavniki družbenopolitičnih organizacij kamniške občine.

V uvodu je predsednik kamniške občinske skupščine Vinko Gobec seznanil udeležence posvetovanja s televa-mi in uspehi gospodarstva. Za kamniško gospodarstvo lahko v zadnjem času ugo-tavljamo vedno večje uspehe. Se lani je bilo več tovar v precejšnjih gospodarskih te-žavah. Letos pa so kamniške delovne organizacije uspele povečati industrijsko proiz-vodnjo za 12 odstotkov, iz-voz, ki je usmerjen poveči-ni na konvertibilna področja, pa je večji za 40 odstotkov. Zastareli stroji in dru-ga oprema zavirajo napredovanje gospodarstva in zato je odločitev kamniškega go-spodarstva, da pospšeno vla-ga sredstva v modernizacijo proizvodnje, prav gotovo umestna. Sedaj investirajo kar 140 din na prebivalca, kar je precej več kot slovensko in jugoslovansko poprečje.

Predsednik Stane Kavčič je odgovarjal tudi na vprašanja udeležencev posvetovanja in poudaril, da bo prispevek od poslovnega sklada kot instrument družbene rentabilnosti investicij moral še ostati. Se-veda pa bo treba ločiti sred-stva, ki jih je gospodarska organizacija sama ustvarila in vložila v modernizacijo, od tistih sredstev, ki so bila pridobljena s krediti ali ka-kro drugače. Upoštevati pa je treba, da tako zbrana sred-stva ostanejo v gospodarstvu.

Predstavniki kamniškega gospodarstva so izrazili za-skrbljeno nad administrativnim sistemom, ki zavira izvoz. Kamniška industrija, ki izvaja le na zahodna tržišča, zato ni dovolj stimulirana in ne dobi ustreznih de-viznih kvot. Ravnogarad te-ge dejstva bodo npr. v Stolu prisiljeni omejevati svoj iz-voz, čeprav na tem področju dosegajo lepe uspehe. Kljub visokim carinam in strogo predpisani kvaliteti povečujejo svoj izvoz in bodo letos izvozili za okoli 1,5 milijona dolarjev.

Stane Kavčič je dejal, da je seznanjem z omenjenimi problemi in da si moramo vsi prizadevati za spremembo zunanjetrgovinskega režima. Gospodarstvo naj prek zbor-nic in javnega mnenja do-kazuje slabosti sedanjega si-stema. Pričakujemo lahko, da bodo podjetja reagirala tako, da bodo omejevala svoj izvoz. Vendar potem bo že

prepozno, kajti ponovno os-vajati izgubljena tržišča je dolgotrajen in težak posel.

Na zaključku posvetovanja s predstavniki kamniškega gospodarstva in družbenopo-

litičnih organizacij je pred-sednik republiškega izvršne-ja sveta Stane Kavčič odgo-varjal še na vprašanja s pod-ročja zdravstva in ruderstva.

Tomaž J.

Prejšnji petek se je v Kamniku mudil predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič in obiskal tudi tovarno Svilanit. Predstavniki omenjenega kolektiva, ki se je specializiral na proizvodnjo frotirnih kravat, so predsednika seznanili s težavami pri izvozu. Omenili pa so tudi, da so zadnje čase posve-tili največ pozornosti modernizaciji zastarele strojne opreme. Tako bodo letos v Svilanitu namenili za investicije 280 milijonov S din, prihodnje leto pa okrog 400 milijonov S dinarjev. (vig) foto: F. Perdan

Brezbrižnost ali kaj?

V torek je bila sklicana seja skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje občin Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Jesenice in Tržič. Vendar so se delegati razšli, ne da bi razpravljali o pomembnih vprašanjih dnevnega reda, ker skupščina ni bila šklepčna. Na dnevnom redu je bilo med drugim tudi sklepanje o poročilu o zaposlovanju in nezaposlenosti za čas od januarja do septembra letos in pa sklepanje o fi-nančnem poročilu KZZ za isto obdobje.

Pri tem se postavlja vprašanje, ali so brezbrižni do problemov zaposlovanja odborniki skupščine ali pa je vzrok drugi. Vsekakor skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje ne bo zaživila, dokler bodo družbenopolitični in samoupravni organi, ki delujejo na področju gospodarskega programiranja v občinskih skupščinah, imeli tak odnos do problema zapo-slovanja.

L. M.

Razstava Marijana Belca v galeriji v Mestni hiši Slikar pesimist

Most, star in dofrajan, se je porušil. Trhli tramovi razpadajo, leniva voda jih razjeda in polagoma vrskava. Narava, bujna in zmagovita, počasi odstranja sledove človekovega dela. Zelenje sili od vseposod — iz blatnega rečnega dna, s položnih bregov, z leve in desne ovija skrbine nekdanjih pilotov. Vse bo požrla in zabrisala...

Toda nel! Tam zadaj raste nov objekt. Vidijo se že njegovi obrisi. Večji bo, bolj trden od starega. Betonski nosilci kipijo kvíšku. Človek zopet obvladuje stihijo.

Pravkar opisani prizor je videti na eni izmed slik Marijana Belca, ki te dan razstavlja svoja platna v galeriji Mestne hiše v Kranju. Optimizem veje iz nje, zato je še posebej opazna. Za večino Belčevih del lahko rečemo, da so polne mrkosti in tesnobnega razpoloženja. Letu in tam kane vmes deltek svetlega, preblisk upanja, ki kot zdravo jabolko sredi gnilih plodov vnaša v likovne za-

pise drobec optimizma. Obiskovalec slik lahko razbere avtorjevo razpoloženje ob ustvarjanju; zdaj je turoben in črnogled, drugič spet umrjenio trezen in le včasih igrliv ter razpoložen, poln vere v bodočnost. Kadar se navelliča tibolitij, seže po motivih iz narave. Toda vsakči jih vidi nekoliko drugače. Prav to so glavne značilnosti Belčevega slikarskega opusa. Nekje je pripovednik, druge lirik. Barva vedno nanaša hitro, a s prefijenim okusom, sledič trenutnemu navdušu in kot bi se bal, da mu zamisel ne uide. Neprstano niha med abstrakcijo ter realizmom in ubira neko srednjo pot. O tem pravi sam takole: Cista abstraktna podoba je kot ptičje petje; poslušaš ga in si očaran, čeprav ga ne razumeš. Toda mnogo lepše je, če živalco tudi vidiš. Prav to skušam doseči. Vedno ponudim gledalcu nekoliko predmetnosti, delež, da se oprime nečesa stvarnega.

Belec ne zapada v šablonsiranje. Njegova dela so raznolika, vsako pripoveduje svojo zgodbo, vendar vsako

po svoje. To raznoličnost dosegne z menjavanjem zornih kotov, z upoštevanjem ali neupoštevanjem perspektive, s spremljanjem barvnih tonov in seveda motiva. Če pa nekdo ne uspe povsem, če tu ali tam zapade in dekorativnost, to še ne predstavlja cenostil. Kajti barve, sicer zasujnjene v podobah različnih cvetlic, so v novejših delih že bolj svobodne, s svojo lastno vsebino. Očitno slikar ubira pravo smer, saj išče nova pota in samosvoje likovne rešitve. Upoštevajoč, da je to njegova prva samostojna razstava, lahko pričakujemo, da bo v prihodnje storil še korak naprej.

I. G.

Akademija v Škofji Loki

Ob proslavi dneva republike, so člani mladinskega kulturno-umetniškega društva gimnazije Škofja Loka in godalni orkester glasbene šole priredili za občane svečano akademijo. Zlasti obilo priznanj je bila deležna skupina mladih igralcev iz gimnazije, ki je gostom predstavila odlomke iz tragedije Tušomer in iz Cankarjeve drame Hlapci.

Očiščene in zmrznjene morske ribe v prodajalnah

živila
Kranj

• Za rojstno hišo dr. Franceta Prešerna skrbi oddelek za družbene službe pri občini Jesenice. Po njihovih podatkih v kratkem pričakujejo stotisočega gosta. Od leta 1964 hišo vzdržujejo sami. Najvažnejši vir dohodka je vstopnina in prodaja razglednic.

• Jeseniška občinska knjižnica ima še pet vaških knjižnic. Skupno ima sedaj 27.521 knjig, ostale knjižnice pa skupno 16.552 knjig. V zadnjih treh letih so si v knjižnici sposodili okoli 119.000 knjig, v vaških knjižnicah pa okoli 37.000. Stevilke nedvomno kažejo, da se Jeseničani zelo zanimajo za branje knjig. Vendar pa knjižni fond ne narašča tako kot bi želeli. Tako je bilo leta 1965 kupljenih skupno 1751 knjig, lani pa samo 1216. Knjižnice si prizadevajo, da bi za prihodnje leto dobile za nakup knjig več denarja.

• Pred dnevi so učenci kranjske glasbene šole posneli dvajsetminutni spored za radijsko oddajo Iz naših glasbenih šol, ki bo na sporedu sredi decembra. To je že tretje letošnje snemanje. Spored so posneli gojenci iz oddelkov za klavir, violinino in violončelo. — D. S.

• V sredo, 11. decembra ob 18. uri bo v fizikalni dvorani kranjske gimnazije predavala angleška lektorka Madeline Duff. — A. U.

• Kamniška knjižnica se je pred kratkim preseila v nove večje prostore, kjer je bila doslej glasbena šola. Knjižnica ima nekaj nad 13.000 knjig. Letos skoraj niso imeli denarja za nakup novih knjig zato je sindikalni svet občinske skupščine pozval vseh 42 podružnic naj po možnosti prispevajo za nakup novih knjig po 10.000 starih din. S tako nabranim denarjem, tega bo okoli 420.000 starih din, bodo lahko kupili kar precej knjig. Akcija občinskega sindikalnega sveta je vsekakor vredna posnemanja.

• V počastitev 50. obletnice smrti Ivana Cankarja so člani dramskega krožka jeseniške gimnazije pripravili recital z naslovom Cankar na obisku. Recital so pripravili člani dramskega krožka gimnazije in dva člana Čufarjevega gledališča pod vodstvom prof. Cirile Kodričeve.

• Odziv na razglas odbora za zbiranje denarja za odkup Finžgarjeve rojstne hiše je bil zelo dober. Po šolah so doslej zbrali 4 milijone 285 tisoč S din, v društvenih, kolektivih in delovnih organizacijah 1 milijon 775 tisoč S din, druga javnost (posamezniki) pa je prispevala 473 tisoč S din. Tako po izselitvi doseganega lastnika bodo začeli popravljati hišo in urejati notranjost. Strošek cenijo na okrog 6 milijonov S din. Seveda pa to ni dovolj, saj je treba izplačati tudi prejšnjega lastnika zgradbe. Zato bodo kljub dodatnemu milijonu, ki ga je bil prispeval sklad kulturno-prosvetne dejavnosti občine Jesenice, z začeto akcijo zbiranja še nadaljevali. — B. B.

Gabrijel Mateveber svetuje

Pojdite v naravo — dočakali boste visoko starost

V najožji škofjeloški ulici, ki se imenuje po partizanskem pesniku Blažu, je več manjših lokalov in delavnic raznih obrtnikov. Ko gremo z Mestnega trga proti kamnitemu mostu, zagledamo na desni strani ulice, nad ožjimi vrti izobesek, na katerem je narisana ura, na steni pa napis Gabrijel Mateveber

— urar.

ZMOTIL SEM SE

Vstopil sem. Pa ne zato, ker se mi je pokvarila ura, ampak bi rad nekolkico več zvedel o življenjski in urarski poti našega starega znanca.

Tako kot vedno je imel tudi danes na vrhu čela očala. Ko sem si mojstra vzmeti, koleškov, kazalcev in drugega urarskega materiala dobra ogledal, se mi je v glavi že iztekal račun o njegovi starosti: dobrih šestdeset jih ima. Toda kasneje sem spoznal, da sem se po-

šteno zmotil, saj je zapisan v matični knjigi pod letnik 1886, in sicer v Železni Kapli na slovenskem Koroškem.

»Kaj bi pa vi radi?« Povedal sem mu brez ovinkov in nisem si še utegnil odpreti beležke, ko mi je začel pripovedovati svojo življenjsko in urarsko pot.

SLAB SPOMIN NA STRICA

Tako kot vsi otroci sem tudi jaz premisljal, kaj bom postal. Vedno bolj me je zanimala tista skrivnostna naprava, ki ljudem meri čas. Že pri štirinajstih letih sem se odločil, da bom skrivnostnemu škratu pomagal, da bo lahko vedno tiktakal.

Šteli smo leto 1900. Oče in stric — urar sta se domenila, da bom prišel k njemu na Madžarsko in se izučil za urarja. Toda leti, ki sem jih prebil pri stricu, sta mi ostali v slabem spominu, saj sem jemal v roko namesto pincet,

Ljudje

Novice, da so ZDA usmerile del svojega ladjevja iz VI. flote v Crno morje, so združile v svetu veliko zanimanja, v sami Sovjetski zvezzi pa so to ameriško odločitev označili kot »provokativni izpad«. Američani so sovjetske obtožbe zanikal in poudarili, da pomeni usmeritev šeste ameriške flote v Crno morje »ratinsko akcijo« in da so se takšnih »ratinskih« potovanj oprijemali že prej. Naš namen ni ocenjevati najnovejše ameriške odločitve, v pričujočem sestavku bomo skušali le pregledati razmerje pomorskih sil obeh svetovnih velesil v Sredozemskem morju.

Znano je, da ZDA že od leta 1956 nenehno patruljirajo s svojo šesto floto v Sredozemskem morju. Znani so tudi številni protesti zaradi prisotnosti pomorske flote svetovne velesile, ki ni mediterranska. Ko pa je Sovjetska zveza po lanskoletni izraelsko-arabski vojni zadrgala svoje vojaške ladje v Sredozemlju, so prišla na površje nova vprašanja in ugibanja.

Vzroke za prisotnost sovjetskega ladjevja v Sredozemskem morju je treba prav gotovo iskati tudi v razvoju svetovnega položaja po zasedbi CSSR. Od letašnjega avgusta se je namreč politi-

Demonstracija sile v Sredozemlju

ka Sovjetske zvezze bistveno spremenila, zlasti če upoštevamo teorijo o pravičnosti sovjetske intervencije v vsaki socialistični državi.

Tako iz dejstva, da se na Sredozemlju srečujeta ameriška in sovjetska mornarica, prihajamo do novih ugotovitev. NATO namreč poudarja, da bi reagiral s silo, če bi SZ s svojim ladjevjem skušala ogroziti katerokoli sredozemsko deželo. Iz tega lahko razberemo, da bi severnoatlantski pakt interveniral tudi v državah, ki niso članice Nata. Na drugi strani SZ ravno tako poudarja svojo pravico do prisotnosti v Sredozemlju. List sovjetske armade Krasnaja zvezda med drugim opravičuje prihod sovjetskih ladij v Sredozemlje s trditvijo, da prisotnost ameriške šeste flote, ki je v Sredozemskem morju že od libanonske krize leta 1956, predstavlja nevarnost za mir. Sovjeti list nadalje ugotavljajo, da pomenijo sovjetske ladje v Sredozemlju tudi zagotovilo miru v tem delu sveta.

Pustimo ob strani takšna ali drugačna opravljanje demonstracije vojaške sile, saj sedanjem položajem v Sredozemlju res ne moremo imenovati drugače kot vračanje v čase hladne vojne — kot demonstracijo vojaške sile.

V začetku smo zapisali, da so se sovjetske ladje v Sre-

dozemlju pojavile ob Ianski agresiji Izraela na arabske države. Takrat je bilo v tem prostoru kar 174 sovjetskih ladij, medtem ko danes njihovo število ocenjujejo na 52 — 10 podmornic, nosilko helikopterjev »Moskva«, dve krizarki, 12 rušilcev, 3 mornarci, 4 amfibijski ladji in številne plovne enote za preskrbo. Celotna sovjetska pomorska flota ima danes okoli 20 krizark, 400 podmornic, 120 rušilcev, 110 spremljevalnih fregat — skupaj 600.000 mož. Torej je sredozemsko sovjetsko ladjevje le majhen del celotne mornarice. Na drugi strani — ameriški oziroma atlantski, je razmerje sil precej močnejše, saj pride do poleg VI. ameriške flote še mornarice Grčije, Italije, Francije in Španije. Sama šesta ameriška flota — števileno vzeto — ni večja od sovjetske eskadre na Mediteranu. Imata 50 ladij in 25.000 mornarjev. Glavna moč te flote sta dve letalonosilki z 200 letali in 2000 marinsov.

Seveda ima sovjetska prisotnost tudi svoje slabe strani. Tu velja omeniti zlasti problem preskrbovanja sovjetskih ladij z gorivom in s hrano. Zato niso prizadelenja SZ, da bi si dobila kakšno preskrbovalno bazo v eni izmed arabskih dežel, prav nič cudna. Precej se je namreč pisalo, da naj bi SZ prevzela za svojo oskrbo alžirske

Iuko Mers-El-Kebir in nekatere vesti so že govorile o sklenitvi sporazuma med SZ in Alžirijo. Alžirija je te vesti takoj zanikala, to pa še ne pomeni, da SZ ne želi več »čvrste baze« v Sredozemiju.

In kaj menijo predstavniki ZDA in atlantskega pakta o sovjetski prisotnosti v Sredozemlju? Večina kamentatorjev meni, da sama vojaška moč sovjetskega ladjevja, zasidranega v Sredozemlju, še ne pomeni nevarnosti v vojnem pogledu, ker se to ladjevje, oddvojeno od baz v SZ, ne bi moglo dolgo obdržati. Zato gre bolj za politično sredstvo, ali kot je dejal Horacio Rivero, poveljnik junžega krila Nata: »...čeprav sovjetska eskadra na Mediteranu ni brez nevarnosti, pa je njena politična in psihološka moč večja kot vojaška. Število ladij ni toliko važno, zato ima prisotnost pretežno politični učinek.«

Na koncu lahko ugotovimo, da sedanje »paradiranje« ameriškega in sovjetskega ladjevja v Sredozemlju pomeni tudi precejšen udarec težnjam, da bi Sredozemlje postalo področje miru, žal so se takšni načrti, pa čeprav v današnjem nemirnem svetu še tako potrebeni in realni, morali umakniti interesom velikih sil ter njihovi demonstraciji sile. V. Guček

Te dni po svetu

BEOGRAD, 6. decembra — Predsednik zvezne skupščine Milentij Popović je podelil nagrade AVNOJ Bogdanu Breclju, Francetu Bevku, Veliboru Gligoriću, Jovanu Djordjeviću, Edvardu Kardežiju, Slavku Janevskemu, Franu Kršiniču, Djordju Lazareviću, Milanu Lukoviću, Isidoru Papu, kolektivu Inštituta za koruzo v Zemunu ter ter studiu za risani film »Zagreb-film«.

RIM, 6. decembra — Zaradi uboja dveh dlinarjev na Siciliji je bila v vsej Italiji stavka, v kateri je sodelovalo poldrug milijon delavcev in uslužencev. Med nemiri je bilo ranjenih okoli 200 oseb.

WASHINGTON, 6. decembra — Zaleti okrog lune ameriški vesoljci z vesoljsko ladjo Apollo 8. Med poletom bodo vesoljci oddajali šest neposrednih televizijskih prenosov za gledalce na zemlji.

PARIZ, 6. decembra — Tu so se končali jugoslovansko-francoski gospodarski pogovori med članom zveznega izvršnega sveta Tomom Granfilom in članji francoske vlade.

ZAGREB, 7. decembra — S plenarno sejo se je končal šesti kongres hrvaških komunistov. Novo izvoljeni člani centralnega komiteja so na svoji prvi seji izvolili dr. Vladimira Bakarića pa predsednika predsedstva CK ZKH.

WASHINGTON, 7. decembra — Novi ameriški predsednik Nixon je sklenil poslati na pariski mirovna pogajanja o Vietnamu svojega opazovalca, Medtem pa je v Pariz že dopotovala saigonska delegacija na mirovna pogajanja.

SPLIT, 7. decembra — Splitska ladjedelnica bo zgradila za pakistansko pomorsko družbo sodobne ladje s skupno tonazo 96.000 ton. Prvo ladjo bodo pakistanskemu naročniku izročili leta 1971.

MOSKVA, 8. decembra — V Kijevu so se končali dvo-dnevni pogovori med najvišimi predstavniki SZ in ČSSR. Na pogovorih sta obe strani izmenjali mnenja o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema partijama.

RIM, 8. decembra — Italijanska politična kriza, do katere je prišlo zaradi sklepa socialistov, da odklanjajo sodelovanje v koalični vladi, se bliža koncu. Drogacije krščanskih demokratov, socialistov in republikancev so dosegli sporazum o ustanovitvi nove koalične vlade. Za mandatorja so predložili Marijanu Rumorja.

umetniško izdelanimi okrami. Se vedno veliko takih ur — umetnih kras stanovalja Skofjeločanov, a malokatera še meri čas svojemu gospodarju.

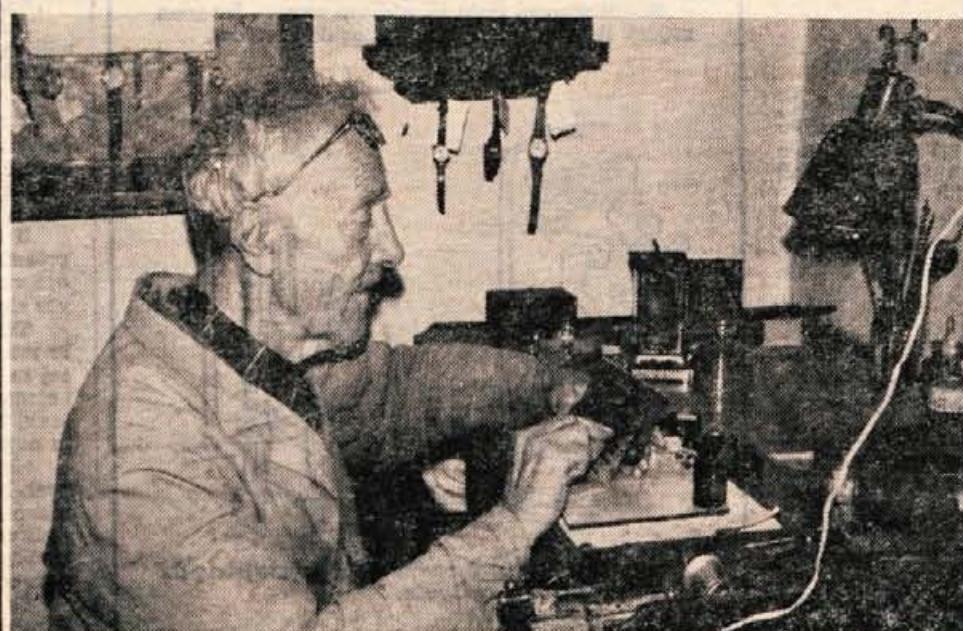
Tudi njegovo delavnico krasí več lepih urarskih izdelkov. Najbolj všeč mi je bila velika ura ob njegovi delovni mizi. Tako lepo je zazvonila pol dvanaestih, da bi jo rad poslušal vsak dan.

• POPOLNOMA SEM ZDRAV

Skoraj obvezno se mi je zdelo, da poprašam po njegovem zdravju. Zelo me je presenetil odgovor: »Vse še dela tako kot mora. Oči imam zdrave, noge me še pridno nosijo, roke so mirne,« potem pa je nadaljeval: »študi z vami bo tako, če bo ste vsak dan posvetili vsaj eno uro sprehodu v naravo. Zelo

rad se sprehajam po stezah in poteh bližnjih vzpetin in ravnic in uživam svež zrak. Tako »zdravljene« priporočam tudi drugim, ki veliko sedijo, delajo v nezdravih prostorih, ali se ukvarjajo z natančnim delom. Veste, bolj prav bi bilo, da bi mladi in starci šli na sprehod v naravo, kot pa sedeli v zakajenih gostilnah.«

S. Jesenovec

»Se, vpadko, in zdrav,« pravi 82-letni Gabrijel Mateveber. — Foto: S. Jesenovec

O njem bi vam lahko pripovedoval zgodbe...« Zmajal je z glavo, kot da bi hotel reči, da za to ne bi bile dovolj niti najdrznejše besede. Prišla sta do telefonske celice in odprl je težka vrata. »Zdaj pa se moram, žal, posloviti od vas, Miss Selby, kajti govor bo precej dolgo trajal.« Z eno nogo je bil že v celici. »To snidenje je bilo prelep — in bil sem ga zelo vesel.«

Smehljala se mu je. »Tudi ja! Pozdravljeni, Mr. Rae!« Obrnila se je in v naslednjem trenutku že zavila v siransko ulico. Odločno se je otresla misil na Petra in krenila spet proti pisarni Rowe in Spenderja. Tokrat je imela več sreče, kajti pisar jo je sprejel z vestjo, da je Mr. Rowe v pisarni. Prišel je pred nekaj minutami in bo takoj spet odšel,« je dejal. »Kako ste že rekili, da je vaše imo?«

»Miss Selby.«

Izginali je skozi vrata in sa takoj spet vrnil. »Mr. Rowe prosi.« Sla je za njim v majhno, neurejeno pisanino, kjer je za pisalno mizo sedel iz šit in utrujen moški. Nič svojega mokrega čežnega

plašča še ni bil odložil. Vstal je in ji šel naproti. »Ah, da, Miss Selby. Bili ste že enkrat tu in prav žal mi je, da ste me zgrešili. Toda saj razumešte — posli!« Pismo, ki ste ga prinesli, imam tu. Pokazal je na ovojnico, ki je ležala na Prosim sporočite Mr. Lesgarlu, da se bom brez oklevanja takoj lotil zadeve in me opravičite pri njem, da sem vas tako dolgo zadrževal. Zelo nerodno mi je, da sem ravno tedaj, preden ste prišli, moral stran — oprostite mi!« Jane je smehljala zmajala z glavo. »Mr. Lisgard zarači tega ne bo bud. Trenutno nismo preveč obloženi z delom, poleg tega pa sem na ta način doživel zanimivo dogodljivčino. Bila sem skoraj očvidec roparskega napada — celo oboroženega roparskega napada.«

Strmel je vanjo. »Kaj pravite, roparski napad? Kje pa?«

»Ne daleč od tu. Evropali so draguljarno. Poveda je v kratkem, kaj se je zgodilo, on pa se je ogorčen jezl zaradi takih razmer. »Ras je sramotno kaj takega, ali nires? Človek se sprašuje, kaj pravzaprav policija počne kljub takim davkom, ki jih plačujemo.«

Vstala je, da bi odšla. »Prepričana sem, da stori, kar more. Seveda je težavno, ko ima opravke s takimi zločinskim elementi,« je mirno odvrnila. »Sporočila bom takoj Mr. Lisgardu vaše naročilo.«

Spremil jo je do vrat. Hvala vam, Miss Selby, in lepo pozdravite Mr. Lisgarda. Na svodenje!«

Deževalo je huje in Jane je stopila v avtobus, ki jo je pripeljal v bližino Keen Courta. Med potjo je še smehljala misilna na zatohlo in zaprašeno pisarno Mr. Rowea. Ko je nazadnje prispeala na konec svoje vožnje, je že legal mrak in cestne svetilke so posiljale svojo motno luč skozi pajčolane magle, ki se je vlačila po ulicah. Prav oddahnila se je, ko je dosegla sivo poslopje v Keen Couriu. Prišla je do pisarniških vrat, ki pa so bila zaklenjena. Lisgarda so najbrž kam klicali, Carter pa se očvidno še ni vrnil. Odprla je z lastnim ključem, prizgala luč in se ravno pripravljala, da sleče plašč, ko je v šefov sobi pozvonil telefon.

Tako je odhitela tja, dvignila slušalko in slišala moški glas, ki je dejal: »Tu Mortimer Chark!«

Obstala je kot kamenit stebber, vsa trda in nobene besede ni mogla spraviti iz sebe, nato se je spet oglasilo iz aparata: »Halo, Lisgard, ste tam?«

Cutila je, kako ji razbija v prsih srce. »Tu je Miss Selby. Mr. Lisgarda trenutno ni tu, Mr. Chark.« Tedaj je za seboj slišala tih šum in se okrenila.

Med vrti je stal Chesney Lisgard. Njegov obraz se je spremenil v smrtnobledo okamenelo masko.

8.

Precej dolgo je stal Lisgard kot okamenel pri vratih, potem pa se je priboljal. »Telefonski pogovor... Je bil zame, kaj ne?« Ponudila mu je slušalko. »Da, za vas, Mr. Lisgard.«

Majhne potne kaplje so mu stale na čelu in z Jezikom je obližnil osušene ustnice.

»Halo, tu je Lisgard!« Obrnil se je k nji. »Zaprite za seboj vrata, ko boste zapustili sobo!« Njegov glas je bil skoraj rezek, ko ji je to ukazal. Vrnila se je v svojo sobo, medtem ko so se ji po glavi motala razna ugibanja. Iz ogledala nad kaminom je

strmel vanjo njen prešeni, bledi obraz.

Mortimer Chark!

Tresocih se kolen se je sedla na stol za svojo in mizo in skušala z svoje misli. Kakšna zvezni obstajala med Landom in tem proslulim čincem?

Komaj se je s trudem nekoliko zbrala, je prišlo sobo Lisgard. Glas se je komaj opazno tresel, je dejal: »Jane, mislim, greste za danes lahko. Na moji mizi tamle še štiri pisma, ki jih, prosoddajte spotoma na post.

Sla je v njegovo sobo, la z mize pisma in jih vnila v svojo torbico. V je prišel za njo. Odpril je bojček, ki je stal poleg mizici, si obiraje se pričigaro in vzdihnil. »Dan zvečer imam še mnogo d Jane. To je bil moj prijatelj, ki me je bil pred klical. Že ves dan semkal na to.«

»Mr. Chark?« Grlo ji je kot izušeno.

Chesney Lisgard je nascil celo. »Kako ste re Jane? Chark? Kako pa dete do tega imena? Ne, ne, Clark se imenuje — Martin Clark, sošolca sva bi

Obisk z juga

Novembra so imeli v planinskem domu Alpe-Adria na Mežaklji kaj nenavadnega gosta. Pozno zvečer je prišel. Ves upahan in premražen. Zaprutil je s krili še nekajkrat, nato pa se je onemogel dal ujeti. Bil je podoben golobu, vendar ga je izdala plavalna kožica med prsti na nogah. Galeb je obiskal planine.

Gostinci so redkega gosta lepo sprejeli, napojili in mu postlali na peči. Zjutraj je bil že bolj živahen. Urno je znal zagrabit prst, če mu ga je kdo pomolil. Ker z morsko ptico niso imeli kaj početi na 1000 metrih nadmorske višine, so jo odpeljali v osnovno šolo na Bled. Direktor šole se je takoj zavzel za galebo. Nahranili so ga z ribami iz bližnje samopostrežbe. Pripravili so mu začasen dom, kjer naj bi počakal na priložnost, da se vrne domov na morje.

Direktor blejske osnovne šole je tudi razložil vsem, ki so si ogledovali nenavadnega gosta, kako je zašel tako daleč. Najbrž so galeba zgrabili močni zračni tokovi, ga odnesli visoko v zrak in ga izpustili šele nekje sredi naših planin.

Nenavadna zračna bitka

V bližini mesta Tarsusa v Turčiji so jato štokrelj, ki so letele v Afriko, napadli orli. Vnela se je velika zračna bitka. V zraku je bilo več tisoč ptic. Zmagale so štokrelje. Ubile so 50 orlov, ranjenih pa je bilo okoli 300. Tudi štokrelje so imele žrtve: 16 jih je poginilo.

Taki spopadi spomladni in jeseni, ko se štokrelje selijo, niso redki. Če se hoče tak spopad začeti nad kakim naseljem, ga skušajo prebivalci s strelnjem preprečiti tako, da streljajo na orle.

Potomci slavnih prednikov

V avstralskem mestu Sydneu so ustanovili klub, v katerega se lahko vključijo le potomci ljudi, ki so leta 1788 stopili na to celino. Pri tem pa postavljaže en pogoj — predniki so namreč morali v Evropi ali od koder so se pač preselili, zagrešiti kako razbojništvo. Znan je namreč da so tega leta prepeljali v Avstralijo prve evropske kaznjenice — bilo jih je 750.

V klub se je do sedaj včlanilo okoli 600 potomcev kaznencov, prijave pa še vedno prihajajo.

Misliš morava malo na njegovo srce... Jaz grem naprej, ti pa prinesi ostalc tri čez deset minut.

Veš, Gregor, preveč cenim tvoje prijateljstvo, da bi te upal povabiti na kosilo.

Miha Klinar: Mesta, ceste

Domov

III. DEL

»Nehmen Sie, bitte, Platz! Und vergessen bin!« se cesar spreminja v »meščana«. »Ich ein Bürger, ein echter Bürger! Sogar ein bür mich selbst und meiner Habsburger Dynastie večja »meščanska mrzlica«, za katero je spoznal, da cesarstvo drvi proti propadu že zdavnaj preoblikovati po angleškem vzoru članstvom, sam pa postati razsodnik nad strankarskimi prepri.

Nekdo mora biti nad vsemi, mar ne? Ta profesor ne bo zanikal in se bo prav gotovo.

Profesor se v celoti strinja.

Toda, ali ni nekaj podobnega menil tudi miljan, brat Franca Jožefa, Habsburžan, ki mehiškem prestolu »demokratičen« in se tak Juarezu, a ga je Juarez kljub temu dal post.

Ne, tale profesor ni noben Juarez. Nenabit z vse mogočim znanjem in ugledem v naysezadnje samo njegov hlapac, ki ga bo ponobljil, če bo za rešitev cesarstva pred razstrio.

S takimi misli opazuje profesorja, vse počasti in dviga v človeka, edinega človeka, ki je vsa cesarska domovina, on sam in njegove starci habsburški rod.

Tako govori prav po profesorsko resnobo in mu zagotavlja, da ga bo postavil za prvega, saj se je doslej med cesarskimi zaupniki in antantanto in miru, ki je za prenovo cesarstva kruh, izkazal kot najbolj prizadeven in diplom in najbolj učinkovit.

»Sie, Herr Professor, Sie sind unsere gräzcesar. Zato ni večdaleč čas, ko ga bo povzdignut na zaupništvu sestavo nove vlade, ki bo vodstvom izpeljala zgodovinsko preobrazbo v kraličinem duhu, ki mu ne bo mogel niti amcesar dodati iz svojih pojmovanj.

Ze zdavnaj bi bilo vse to lahko uresničeno. Združenih držav Amerike nekoliko bolj

S K L E P

Osnutek zazidalnega načrta za »Dobes« — Bled (ZUB, november 1968) se javno razgrne za 30 dni.

Rok za predloge in pripombe poteče z dnem prenehanja razgrnitve osnuteka zazidalnega načrta.

Osnutek zazidalnega načrta bo javno razgrnjeno v avli Krajevnega urada Bled, testa svobode 19, in sicer od 1/12 do 30/12/1968.

Stevilka: 350-20/64-3
Radovljica, dne 21/11/1968

Predsednik sveta
Jože Mali l. r.

Občina Škofja Loka

207.

Na podlagi 81. člena statuta občine Škofja Loka (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10-68/64) je skupščina občine Škofja Loka na seji občinskega zbora in zборa delovnih skupnosti dne 20/11/1968 sprejela

ODLOK**o spremembah statuta občine Škofja Loka**

1. člen

Spremeni se 9. člen statuta občine Škofja Loka (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10-68/64) in se glasi:

Praznik občine Škofja Loka je 9. januar kot obletnica dražoške bitke in poljanske vstaje, resivte aktivistov osvobodilne fronte iz okupatorjevih zaporov ter množičnega odhoda v partizane v zimi leta 1941/42.

2. člen

Krajevne skupnosti lahko določijo krajevne pravilnice v svojih statutih.

3. člen

Ta odlok velja takoj po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 011-1/62
Škofja Loka, dne 20/11/1968

Predsednik
Zdravko Krvina l. r.

208.

Na podlagi 13. in 20. člena zakona o oblikovanju in družbeni kontroli cen (Ur. list SFRJ št. 12/67), 2. točke odloka o natančnejših pogojih za ukrepe neposredne družbene kontrole cen za meso (Ur. list SRS št. 24/68) ter 81. člena statuta občine Škofja Loka je skupščina občine Škofja Loka na seji občinskega zbora in zboru delovnih skupnosti dne 20/11/1968 sprejela

ODREDBO**o oblikovanju cen za sveže meso v prodaji na drobno**

1. člen

Cene svežega mesa v prodaji na drobno se oblikujejo na kalkulativni način, in v skladu z obstoječimi predpisi.

2. člen

Oblikovanje maloprodajnih cen za sveže meso nadzoruje ter izdaja soglasja k cenikom oddelku za gospodarstvo skupščine občine Škofja Loka.

3. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 010-09/68
Škofja Loka, dne 20/11/1968

Predsednik
Zdravko Krvina l. r.

Občina Tržič

209.

Na osnovi 1. točke 133. člena Statuta občine Tržič (Uradni vestnik Gorenjske št. 8/68) je občinska skupščina Tržič na svoji 21. redni seji dne 5/11/1968 sprejela

ODLOK**o spremembah statuta občine Tržič**

1. člen

2. odstavek 126. člena se spremeni tako, da se glasi: »Predlog, o katerem se glasuje na referendumu, je sprejet, če je glasovala zanj večina volilcev, ki so vpisani v volilnem imeniku.«

2. člen

176. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Temeljni občinski upravni organ se ustavlja in odpravi s posebnim odlokom občinske skupščine.«

3. člen

Dosedanji 177., 178., 179. in 180. čl. Statuta odpadejo.

4. člen

Odlok začne veljati po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 011-03/68-1

Tržič, dne 25/10/1968

Predsednik
Marjan Bizjak l. r.

Razpisna komisija pri delovni skupnosti Solskega centra za kovinsko in avtomehansko stroko v Škofji Luki

razpisuje

prosto delovno mesto

predmetnega učitelja

za pouk strokovnih predmetov.

Poleg splošnih pogojev mora imeti kandidat:
— dokončano I. stopnjo strojne ali elektro fakultete;
— 5 let prakse v poučevanju na podobnih šolah.
Kandidati naj oddajo prošnje z diplomo in življepisom v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov Solskega centra.
Nastop službe 1. 1. 1969.

RAZPISNA KOMISIJA PRI ZAVODU
ZIČNICE VITRANC V KRAJSKI GORI

razpisuje delovno mesto

direktorja Zavoda

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev:

Popolna srednja šola (5-letna praksa, od tega 2 leti v vodenju manjšega podjetja) ali nepopolna srednja šola, 10 let prakse, od tega 2 leti v vodenju manjšega podjetja.

Kandidati morajo priložiti ponudbi overjeno dokazilo o izobrazbi, potrdilo o dosedanji zaposlitvi s kratkim življepisom in potrdilo o nekaznovanju.

Stanovanja ni na voljo.

Kandidati naj svoje ponudbe pošljejo na naslov RAZPISNA KOMISIJA PRI ZAVODU ZIČNICE VITRANC v Kranjski gori v roku 15 dni po objavi razpisa.

Razpisna komisija
zavoda Zičnice Vitranc

RESTAVRACIJA
PRI KOLODVORU
v Kranju sprejme:

**1 KV kuharja
-ico,****1 čistilko**

Pogoji:

pod 1 — kvalificiran kuhar-ica z najmanj 5 let prakse v restavracijski kuhiini,

pod 2 — nekvalificirana delavka, starost najmanj 18 let.

Nastop dela po dogovoru. Delovno razmerje za nedoločen čas. Samsko stanovanje zagotovljeno. Prijava sprejema restavracija Pri kolodvoru v Kranju.

KOMITE
OBCINSKE KONFERENCE
ZKS KRAJN
Kranj, Trg revolucije 4

razpisuje

prosti delovni mestni

**1. administrativna moč
2. računovodja (-kinja)**

Pogoji:

pod 1 — srednja strokovna izobrazba, obvladovanje stenografske in strojepisja (Ib)
pod 2 — srednja strokovna izobrazba, znanje splošnih statističnih poslov in vsaj deloma strojepisja.

Posebni pogoji za obe razpisani mestni je članstvo v Zvezni komunistov.

Osebni dohodek po dogovoru.

Ponudbe s kratkim življepisom, opisom ev. dosedanjih zaposlitev in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati (-ke) pošljejo na gornji naslov v desetih dneh po objavi.

J E L O V I C A

LESNA INDUSTRIJA ŠKOFJA LOKA

namerava zaradi povečanega proizvodnega programa, sprejeti v delovno razmerje

večje število novih sodelavcev, v starosti nad 15 let

Za vključevanje novih sodelavcev sprejema vloge za zaposlitev splošni oddelek podjetja v mesecu decembru.

Kandidati bodo lahko nastopili delo v letu 1969.

Kandidati bodo o sklepu pisorno obveščeni.

Iz zgodovine železarstva v Kamni Gorici (11)

SE NEKAJ OBICAJEV

Ze v prejšnjem nadaljevanju sem pisal o običajih, ki so bili za Kamno gorico najbolj značilni. Danes pa poglejmo na kratko še nekatere druge, ki se jih spominjam iz svojih mladih let in so nekateri vsaj delno še zdaj ohranjeni.

Se danes je ohranjen običaj, da na dan vseh svetnikov po avemariji začne zvoniti z vsemi zvonovi, ki vabijo farane k molitvi za njihove umrle. Moški še danes opravljajo to tradicionalno molitev hodec po boštu. Po starci navadi se zborejo pod Pollicami in ko začne zvoniti, gredo po gozdnih stezah, ven iz gozda pa pride pri lipniškem mostu. Najstarejši med njimi moli rožni venec.

Stevilni so bili včasih velikonočni običaji. Na veliko soboto so žene in dekleta nosile v posebnih, nalač za to narejenih, lepo pobaranah in okrašenih jerbasih jedila k žegnu. Jerbasi so bili pokriti z zelo lepimi prti. Po končanem žeganju so jerbase spet naložile na glavo in od-

hitele domov. Jerbas na glavi med potjo domov z rokami niso smeles držati. Tista od deklet, ki je z velikonočnimi dobrodatmi v jerbasu prva prišla na vas — tako so verovali — se bo tudi prva omožila. Ta običaj se je ohranil še do danes le, da k žegnu ne nosijo več v tako lepih jerbasih, ampak kar v torbicah. Včasih se je zgodilo tudi to, da pri kakšni hiši niso imeli dovolj jedil za vjerbas, pa so vanj naložile še nekaj polen, da je bil poln; velika nesreča pa je bila, če je katera takšen jerbasi med potjo zvrnila in pokazala vso vsebino...

Z veliko noč so vedno pravili pirhe, s katerimi so valjali in bližali, še bolj razširjena pa je bila navada pirhe sekati. Navadno so dali otroci pirhe sekati starejšim, ki so nalač za to, da so otroke razveselli, pripravili nekaj krajarjev. Ce je pri sekjanju krajar ostal v pirhu, je otrok pirh zgubil, če pa je tisti, ki je sekal, »falil«, je otrok dobil krajar in še pirh je ostal njegov. Starješi, ki so sekali, so gledali, da so

večkrat »falili«, da so zadeli le roko, v kateri je otrok držal pirh, saj so s tem le razveseljevali otroke. - Fantje in dekleta pa so s pirhi navadno stručali.

Fantje in možje so o veliki noči tudi fucali s krajarji; najprej so vsi bližali k nekemu cilju, potem pa je tisti, katerega krajar je bil najbližji, vse krajarje zagnal v zrak. Tisti, ki so bili na tleh obrnjeni na dogovorjeno stran, so bili potem njegovi, ostale je metal drugi in tako naprej.

Značilna kamnogoriščka navada je, da so na veliko noč in tudi še na velikonočni ponedeljek popoldne starši naredili otrokom doma punkine: v lepo rutico so jim zavili potico, meso, pirh in jabolko. S to bogato malico so otroci potem tekli skozi vas in se nekje v bližini zbrali, najprej pomicali, potem pa se igrali razne igre.

V Kamni gorici smo poznavali tudi zanimiv običaj, ko so na velikonočni ponedeljek šli fantje in možje, žene in dekleta v Jemavs (v Emavs). Ta Jemavs je bil na Spodnji Lipnici, kjer sta bili dve gostilni. Prva ni bila tako posrežljiva, zato so šli vanjo tisti, ki v drugi niso do-

bili prostora. Prvo gostilno so imenovali Ječeva. Druga gostilna je bila zelo stara in znana po dobrni postrežbi in dobrni kapljici, zato so jo ljudje napolnili do zadnjega kotača. Ob tem naj omenim, da je bil na Gorenjskem po gostilnah zelo star običaj, da so v velikonočnih praznikih dajali ženam in dekletom pirhe, možem in fantom pa cigare — tistim seveda, ki so jih v teh dneh obiskali. Tudi v omenjeni gostilni na Spodnji Lipnici, kamor so hodili v Jemavs, so vsi dobili pirh ali cigaro. To gostilno so pred več kot sto leti imenovali pri Gregorju, pozneje so jo preimenovali pri Alenču, danes, ko je na Lipnici le ena gostilna, pa jo imenujejo s pravim hišnim priimkom, ki se je tod obdržal že več kot sto let, to je pri Muleju. Ta gostilna je do danes ohranila dobro in solidno postrežbo.

Jože Varl st.

(Naprej prihodnjič)

PRIPIS UREDNISTVA:

»Hoja v Emavs«, ki jo za Kamno gorico omenja Jože Varl, sodi med običaje, za katere v slovenski etnograf-

ski literaturi ni ravno veliko podatkov, predvsem pa ni razlage Zanj. Dr. Niko Kuret ga omenja v prvi knjigi Prazničnega leta Slovencev (Celje 1965, str. 260). Pravi, da te sege ljudje prav do začnjajočih niso opuščali, potem pa opisuje, kako je bila ta hoja v Emavs videti v posameznih slovenskih krajih, za katere obstajajo podatki. Z Gorenjske opisuje to še iz Tržiča in iz Železnikov. Tržičani so npr. hodili v Emavs v okoliške gostilne, ki so imele na ta dan vse polno gostov; posebno pa je moral zaročenec ta dan peljati svojo izvoljenko v gostilno in jo tam posaditi na častno mesto »pod špegum«. Nazadnje pa Kuret pravi: »Skoda, da o tej šegl ne veamo kaj več.« — Morda naši bralci vejo kaj o tem? Poznate v vašem kraju to zanimivo velikonočno šego? Kam ste hodili, kako je bilo, kako ste se zabavali? Kakšna so bila pravila? Ce o tem kaj veste, vas prosimo, da to sporočite na uredništvo Glasa, za rubriko Gorenjski kraji in ljudje. Vaše prispevke bomo objavili.

cesarstva in Habsburžanov, zlasti do njega, Karla, ki je pravo nasprotje svojih okorelih predhodnikov, ki niso nikoli razumeli časa in demokratičnih ljudskih teženj avstrijskih narodov, marveč mislili samo nase, vsak s svojo sebičnostjo.

»Ist es so oder nicht?«

To vprašanje je za profesorja Lammashcha prava muka. Pritrditi cesarju bi bila prava predzrnost, ki bi se mu lahko maščevala. Navadnim smrtnikom ni dovoljeno, da bi sodili s človeškimi merili pripadnike cesarske hiše razen s hvalo, nikoli pa na tak način, kakor jih sedaj sodi cesar in jih imenuje z okorelezi, sebičniki, pustolovci, umazanci, degeneranci, ki jih cesar Karl sovraži in zaničuje. Zaničuje vse, ne samo svojega predhodnika Franca Jožefa in nadvojvodo Franca Ferdinanda, bivšega, v Sarajevu ustreljenega prestolonaslednika, marveč tudi svojega očeta nadvojvodo Otona, po vsem cesarstvu znanega prešušnika, ki ni nehal siliti za ženskami niti potem, ko si je pri neki pocestnici nakopal umazano bolezen...

Pa saj to profesor sam ve?

»Nein?« zadene profesorja vprašajoč pogled, nič manj mučen, kakor je mučno cesarjevo vprašanje, na katero profesor ne more odgovoriti, a mu zopet ni treba, ker cesar ne čaka na profesorjev odgovor, marveč nadaljuje s pripovedovanjem, kako mu je bil oče že kot otroku odvraten in kako ga je že kot otrok sovražil.

Tega morda profesor ne more razumeti, a naj pomisli samo to, kako bi mu bilo pri srcu, ko bi imel takega očeta, ki bi varal mamo, kakor je varal njegov oče nadvojvoda Oton nadvojvodino, cesarjevo mater, ne samo z damami iz dvorskih krogov, marveč si je jemal tudi najbolj razvpite ženske, kakršne so vlačuge na dunajskih ulicah ali budimpeštaških in drugih bordelih.

Prasec, pravi prasec je bil! Ni poznal zakonske zvestobe, kakor jo poznal on, Karl, ki bi si nikoli ne držnil prevarati svoje soproge, cesarice Cite, ki jo ljubi in ki mu skoro sleherno leto roditi princa. Nikoli bi ji ne mogel prizadejati take bolečine, kakršno je morala trpeti njegova mati, ko je bila nekoč z nadvojvodo na lov v kranjskih hribih in čakala na nadvojvodo v nekem, cesar ne ve, v čigavem gradu, kdaj se bo vrnil z lova iz bohinjskih hribov. Niti slušila ni, da mož ne lovi samo divjadi, marveč da mu je v tistih hribih zadišala neka majerica in ga zamikala, da bi spoznal, kako ljubijo preproste dekle. Vzel si jo je, spodel z njo otroka, ki ga seveda potem ni hotel priznati, kakor ni priznal nobenega, ki je na podoben način prijokal na svet, ker mu nobenega ni bilo treba priznati.

Saj profesor razume, ne?

Zopet vprašanje, na katero profesor ne more odgovoriti razen z mučnim sramežljivim molkom, ceprav ve, kaj cesar misli, a sam noče misliti o tem in skuša sleherno besedo pozabiti. Pozabiti, čim jo sliši, da bi je kdaj kašneje ne povedal v svoji ožji družbi, v kateri se navadno vselej najde kdo, ki ne zna biti tiho in ki hote ali nehoti poskrbi, da se to ali ono naglo razvre, dokler ne pride na ušesa tistim, ki skuče, da človek, ki si je držnil raznašati umazane

govorce o ljudeh iz cesarske hiše, dobi plačilo v ječi, za kar skrbec žandarji, o katerih pravkar pripoveduje cesar in ki so si jih že tolkokrat priklicale nadse nesrečnice, neznanne ljubice-enodnevnice, dokler o razmerju z nadvojvodo Otonom niso pozabile v ječi ali kje druge.

Tudi tista bohinjska majerica, ki ni znala molčati in ki je svoje nezakonsko revše krstila celo s Karлом, s habsburškim imenom, in ki ni odnehnala niti pred žandarji in sodniki, je dobila svoje. Proglasili so jo za noro in jo zaprli v norišnico.

To je bil edini primer, za katerega je zvedela nadvojvodinja; cesar Karl pa je vedel še za več takih »skokov« svojega očeta.

»Deswegen hasse ich ihn,« vnovič izpoveduje sovraščijo do nadvojvoda Otona, ki ne zasuži, da ga je cesar Karl sploh kdaj klical z besedo oče.

In vendar je bil nadvojvoda Oton boljši kakor očetov, v Sarajevu umorjeni prestolonaslednik Franc Ferdinand ali njen stric cesar Franc Jožef. Boljši zato, ker je Oton preziral dvor, aristokracijo, habsburško tradicijo, prusovstvo in pruski militarizem, s katerim je nemški cesar Viljem okužil pokojnega cesarja, a še bolj nadvojvodo prestolonaslednika, da sta oba postala pijana od gesel.

ZENTRALISIEREN

BESIEGEN

UNTERWERFEN

HERRSCHEN

in s temi gesli pripeljala cesarstvo do te vojne in v ta, žalostni in nesrečni položaj.

In ali se ne zdi profesorju, da je okužba s takimi gesli hujša in nevarnejša kakor sifilis, ki je razširil in razkrjal nadvojvodo Otona do blaznosti. Ta je razšril in umoril samo Otona, a pruski »sifilis«, s katerim je nemški cesar okužil Franca Jožefa, je načel cesarstvo, habsburško cesarstvo, in mu preti z razkrojem, če ne najdemo zdravila.

Samo okoreli in častihlepi norec, kakršen je bil pokojni cesar, je lahko nasedel veliki pustolovščini, v kakršno ga je zapeljal bivši sbratovski dedni sovražnik s severa, iz Berlina.

»Der arme alte Narr...«

On, cesar Karl, ni mogel pokojnega cesarja nikoli spoštovati.

Zanj je bil cesar Franc Jožef

nepoboljšljivi politični analphabet, ki ga skoro sedem desetletij vladanja na habsburškem prestolu ni ničesar naučil

starec, ki je videl vso svojo veličino v svoji starokopitno neokusni francijožefovski bradi, ki naj bi poudarjala njegovo cesarsko osebnost in prikrla resnično revščino njegove brezosebne osebnosti, padajoče zdaj pod ta, zdaj pod oni vpliv, kakor naj bi njegova večna dragonska uniforma, ki jo je samo v času cesarskih lovov zamenjal z lovsko obleko, poudarjala njegovo vojaško moč in sposobnost, ki jo je preizkušal v zatiranju revolucij, pa tudi v vojnah, le da v teh brez uspeha, ceprav bi se rad zapisal v zgodovino tudi kot v...

Gore pozimi

Statistika zadnjih let nam kaže, da so gore pozimi vedno bolj obiskane. Ne le alpinisti, med obiskovalci je vedno več tudi planincev. Vsak, kdor je imel priliko stopiti na kateri koli vrh v zimskem času, ve, da so doživetja mnogo lepša in gore miavnejše!

Pri tem ne smemo pozabiti na mnoge nevarnosti, s katerimi se pri vzponih srečujemo.

Prvi zapadli sneg le navedno pokrije celotni teren. Hribolazenje v takem je zelo nevarno, posebno še na strmih pobočjih in skalnih krušljivih obrobnikih. Ob padcu ne najdemo prave opore, temveč dobimo le še pospešek. Če so količine novega snega večje, je veliko nevarnosti plazov. Zato se v vsakem primeru izognimo takemu področju. Če pa nimamo nobene druge možnosti, se moramo gibati po obrobnikih gozdov ali ob steni. Tu je plazovitost manj verjetna. Gladkih strmih pobočij se moramo v novem in mehkem snegu izogniti, kajti tu ne pomaga nobena tehnika. Gibanje v takem terenu je nevarno le v uležanem in zmrzljinem snegu. Vendar pa moramo tudi v tem primeru upoštevati pravila da se vzpenjamo le vertikalno, paziti moramo na vsaj 15 m medsebojne razdalje, v strmejšem terenu pa moramo biti privezani na pomočno varovalno vrvico; primerna je tudi žavinska vrvica, cepin in dezerter.

Analize gorskih nesreč kažejo slabo znanje pravil. V največ primerih so bila usodna komaj stometrska pobočja. Opozoriti moramo tudi na napore. Ti so nekajkrat večji in težji od letnih. Izkušnost je bila mnogokrat vzrok nesrečam v gorah. Tudi hitre vremenske spremembe — veter, metezi, megla, sprememba temperature — so lahko usodne.

Poti so v zimi drugačne in v več primerih paljajo drugje, kot jih poznamo poleg. Markacij ni, razen nekaj v Triglavskem pogorju. Preden se odločimo za zimsko turo, moramo preveriti svoje sposobnosti. Poznati moramo marsikaj, imeti pravilno obutev, obleko, hrano in dobro opremo. Podrobnejše podatke o zimskem hribolazenju in snežnih razmerah lahko dobite vsak člonek ob 19. uri na PD Kranj!

F E

Pomehkuženi Kranjci

Pod takim naslovom (Pomehkuženi Američani) je pokojni Kennedy napisal široko razpravo o zdravstvenem stanju ameriške mladine. Ugotovil je, da je udobnost tako pomehkužila mestnega človeka, da že resno ogroža njegovo zdravje, zlasti pa njegov razvoj in prihodnost.

Ceprav se mi še ne moremo primerjati s standardom in udobnostmi ameriškega mestnega človeka, pa žal ta nezaželenata spremiljevalka kot nujno zlo vsega današnjega napredka nesluteno prodira tudi k nam.

Naj zadostuje le nekaj števil, ki jih je ugotovil Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju. Pregledali so 6100 otrok. Od tega jih je bilo 1672 z nepravilno telesno držo, 383 slabo razvitih, 732 z deformacijami prsnega koša, 1472 z večjimi ali blažjimi oblikami ploskih nog, 2500 s slabimi zobmi, vsak deseti s skriviljeno hrbitenico, 725 slabobranjenih ipd. Anketa je tudi ugotovila, da imamo zaradi nezadostne higiene zlasti tam, kjer se zbirajo otroci — šole, vrtci, menze — pa tudi doma, kjer se na primer reže sveže meso na isti deski kot kruh itd., vse preveč črevesnih in drugih virusnih obolenj. Potrebno bi bilo zagotoviti redne pregledne, ulti obvezna cepljenja proti nekatrim boleznim kot na primer za ošpice, oslovenski kašelj, tetanus, zagotoviti boljšo higieno na javnih mestih in podobno. Seveda je tu najprej vprašanje denarja.

Zato je zanimivejša analiza oziroma zdravstveno stanje naše mladine v tistih primerih, kjer bi morali starši in drugi brez velikih težav in in denarja omogočiti otroku več zraka, sonca, zdrave hrane in podobno. Ni malo primerov, ko otrok pride iz šole, da se usede pred te-

Predavanja o obrambni vzgoji v Zg. Gorjah

Sredi prejšnjega tedna se je v Gorjah začel ciklus predavanj o pomembnosti obrambne vzgoje prebivalcev.

Prvo predavanje je imel predsednik skupštine občine Radovljica Stanko Kajdiž. Predsednik se je v predavanju dotaknil vseh pomembnejših dogodkov v naši preteklosti in sedanosti. Poudaril je poseben pomen geografske lege naše države ter njenou nevtralnosti.

Predavanja so obvezna za vse prebivalce v starosti od 16. do 60. leta. Poslušalec pa je bilo toliko, da jih premajhna dvorana KZ ni mogla vseh sprejeti. Vsekakor bi bilo dobro, če bi naslednje predavanje bilo v domu Partizana, ki sprejme vsaj trikrat toliko obiskovalcev.

levizor in tam v slabem, zakajenem in zatojem zraku prezivi ure in ure. Niti dvořišče ga ne mikajo. Namesto, da bi vsaj ob nedeljah šel na spreهد ali daljši izlet, potuje s starši z avtom. Namesto, da bi jedel čimveč črnega, trdega kruha, svežega sadja in podobno, kot je bilo včasih, ima danes dosti belih žemelj, konzerviranih kompotov, slaščic in take hrane, ki ima preveliko vitaminov. Namesto, da bi se jeseni malo utrjeval v hladnejšem zraku, ima takoj »bundo«, zimske čevlje in rokavice. Namesto, da bi se več umival z mrzlo vodo, ima vedno na voljo toplo vodo. In tako naprej.

Toplo stanovanje in kopalnica, avto, televizija, obleke, nov način konzervirane hrane in podobno, je sicer napredek, ki nam omogoča prijetnejše življenje. Vendar je potrebno ob tem iskati možnosti, da se vsaj mlademu človeku zagotovi tudi ustrezno gibanje na zraku.

Skratka, zlo, ki ga prinaša s seboj naš celotni ekonomski razvoj, nas lahko samo spodbuja. Ne smemo pa podcenjevati zdravja, zlasti mladega človeka, ki ga je današnji čas prehitro odmaknil od prirode, sonca, zraka, vode in odpornosti, ki jo je nekoč tam črpal v boju za svoj obstoj.

K. M.

Posnemanja vredna odločitev Elektrotehničnega podjetja

Predavanje o novih prometnih predpisih

Pred kratkim je Avto-moto društvo Kranj v Elektrotehničnem podjetju v Kranju pripravilo za voznike motornih vozil predavanje o novih prometnih predpisih, najbolj pogostih vzrokih prometnih nesreč itd. Pobudo za to predavanje je dala uprava Elektrotehničnega podjetja. Zanj so se odločili, ker imajo v podjetju veliko voznikov motornih vozil. Ker njihovi delavci vsak dan popravljajo različne električne aparate po domovih, so tako med najbolj pogostimi uporabniki cest.

Pobuda Elektrotehničnega podjetja v Kranju je nedvomno zanimiva in vredna pohvale. Kot so nam povedali v Avto-moto društvu v Kranju, je menda to prvo podjetje v Sloveniji, ki se je odločilo, da predvsem starejše voznike motornih vozil seznamijo o novih prometnih predpisih in nekaterih drugih posebnostih današnje motorizacije.

Ker statistike o prometnih nesrečah in prekrških kažejo, da je med prizadetimi precej

šen del starih voznikov motornih vozil (tistih, ki so dobili vozniska dovoljenja že pred leti), so se v Avto-moto društvu v Kranju odločili, da bodo prihodnje leto imeli več takih predavanj. Predavanja bodo brezplačna, njihova izvedba pa bo odvisna predvsem od dobre volje oziroma zanimanja delovnih organizacij zanke. Razen tega pa bo Avto-moto društvo pripravilo podobna predavanja tudi za voznike motornih vozil, ki niso zaposleni v delovnih organizacijah, oziroma v delovnih organizacijah ni toliko zaposlenih, da bi zanje lahko pripravili predavanje.

Ceprav tovrstna predavanja pri nas še niso postala vsakdanja praksa, bi bilo vsekakor prav, da bi odločitev Elektrotehničnega podjetja v Kranju posnemala tudi druga podjetja. Preskus znanja, ki ga je Avto-moto društvo naredilo z vsemi udeleženci predavanja, je namreč pokazal, da je predavanje precej pripomoglo k boljšemu poznавjanju novejših prometnih predpisov.

A. Z.

V Mojstrani

Poudarek na razvoju turizma

Jakob Smolej, upokojenec in kmet z Dovjega, je bil prvi predsednik občine Dovje-Mojstrana 1945. leta. Po 23 letih so ga ponovno izvolili za predsednika sveta krajevne skupnosti, ki zajema področje nekdanje občine. Pogovoru se je pridružil tudi Ivo

Jakob Smolej

Simič, predsednik turistične društva Mojstrana.

Tovarišu Smoleju sem postavil naslednje vprašanje:

Kdaj je bilo težje predsedniku občine (danes svetu krajevne skupnosti), po vojni ali danes?

Kateri so bili prvi ukrepi in naloge Ijudske oblasti 1945. leta?

»Po osvoboditvi je bilo zelo težko. Nekateri so zamenjali svoje iz zaporov, taborišč in partizanov. Občina je bila brez denarja. Zbirali smo živila in perilo. Ne moremo primerjati nekdanje in sedanje težave. Vsekakor je danes lažje predsedniku kot po vojni. Moram pa reči, da so takoj po vojni ljudje rajošči sodelovali v vseh akcijah kot danes.«

Katere naloge vas čakajo na področju turizma?

(Odgovarjata Simič in Smolej) »Okrog 15. decembra bomo izročili novo žičnico namenu. Pri izsekavanju, planiranju, montaži in drugih pomembnih delih je s prostovoljnim delom pomagal blizu 120 vaščanov in večkrat tudi 200 učencev osnovne šole. Tudi lastniki zemljišč so pokazali razumevanje za tovrstni turistični objekt in niso zahtevali nobene odškodnine. Žičnica vlečnica bo v eni urici lahko prepeljala 700 smučar-

jev 650 m visoko (z višinsko razliko 160 metrov). Zdaj, ko bo žičnica, bo tudi več gostov. Rezultati se že kažejo: celotna zmogljivost hotela Triglav (70 gostov) in »Sonja Marinkovič« (60 gostov) je za zimsko sezono že oddana (od 20. decembra naprej).

Gradnja mostu prek Save je naša naslednja naloga (in občine). Za most se zanimajo občani in turistični delavci. Poleg novega mostu bomo ob Savi uredili tudi kamp. Delati bomo pričeli spomladsi.

S sodelovanjem občinske skupštine bomo verjetno v bližini prihodnosti rekonstruirali cesto v dolino Vrat. Vsi ti objekti bodo znatno pospešili razvoj turizma na našem področju.«

O katerih problemih boste še razpravljali na svetu krajevne skupnosti?

»Zima je v slabem vremenu avtobusi zamujajo. Potrebovali bi ustrezajočo avtobusno postajo; na mirazu je težko čakati. Pravzaprav pa sem šele te dni prevzel dolžnost predsednika sveta krajevne skupnosti in se še nisem dobro seznanil z delom, ki čaka krajevno skupnost.« Je končal naš razgovor Jakob Smolej, novi predsednik sveta krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana.

J. V.d.c.

Pojasnjen vлом v gostilno Črnivec Vlomilca sedita v avstrijskih zaporih

V noč od 26. na 27. avgust je neznanec vlomil v gostilno Črnivec. Znano gostilno vodi Francka Molej, stavba pa stoji tik ob cesti Kranj—Radovljica.

Ko je zjutraj gostilničarka stopila v kuhinjo, je opazila, da je ponoči nekdo iskal v njeni gostilni hrano ali morda še kaj drugega. Vlomilec je lahko nemoteno preiskoval, saj ni ponoči v stavbi nikogar. Iz hladilnika v kuhinji je pobral več živil, s štedilnika pa pečenko. Brez juhe ni pojedine, zato je vzel še večji lonec juhe z zajemalko in drugim priborom vred. Mimogrede je pobral še nekaj kozarcev kumaric in nekaj zaseke.

Vlomilec, ki se založi s hrano prav gotovo nima urejene družine, so sklepalni preiskovalci, ko so prihitali na gostilničarkino prijavo. Ugotovili so, da je vlomilec imel pomočnika in da sta vlomila v gostilno kaj preprosto. Na zadnjih vratih sta razbila steklo in odprla vrata s ključem, ki je tičal v vratih na notranji strani.

Pri natančnejšem pregledovanju prostorov so ugotovili, da sta vlomilca v točilnici nasilno odprla predal. Drugi, zaklenjeni predal z denarjem pa sta prezrla. Vzela sta več zavojčkov cigaret, nekaj čokolade in napolitank. Pod točilno mizo sta našla nekaj steklenic piva in jih prav tako priložila plenu. Vsa živila kot so kasneje ugotovili, sta vlomilca odnesla v nahrbtnikih. Lonec z juho in pekač, v katerem je bila pečenka, so kasneje našli na bližnji njivi, prazna seveda.

Gostilničarka je prijavila tudi vлом v shrambo, od koder naj bi vlomilca odnesla 45 kilogramov sladkorja, klobase in še nekaj drugih živil ter 2.800.000 starih dinarjev, ki naj bi bili skriti v shrambi.

Zaloga ukradenih živil, ki sta jo vlomilca vzela, je preiskovalce prepričala, da imajo opravka z ljudmi, ki spe zdaj tu, zdaj drugje. Osumili so Franca Bohinca, rojenega 1931, delavca, in Ladota Gorca, oba doma iz Les pri Tržiču.

Bohinca so kriminalisti že poznali, saj je preživel skoraj vso mladost po zaporih (vsega skupaj kakih deset let). Kaznovan je bil pogosto zaradi vlovnih tatvin, predvsem v planinske koče. Pogosto se je skrival v okolici Tržiča. Tudi tokrat ni bil doma, pač pa se je skupaj z Gorcem že dlje skrival. Z bratom se je bil sprl in odšel z doma že 22. avgusta. Bratu je vzel gumijaste škornje, kupljene v Avstriji; takšne sledi pa so (odtisi podplatov) preiskovalci našli tudi na kraju vlova.

Tako po vlovu sta ilegalno prestopila jugoslovansko-avstrijsko mejo. Hotela sta priti v Nemčijo. Po vsej poti, kajti nista potovala kot pošteni državljanji, pač pa po skritih gozdnih poteh, sta vlamljala v planinske koče in se preživljala s tem, kar sta tam našla. Do Nemčije nista prišla, v Salzburgu ju je prijela avstrijska policija. Pri zasišanju sta priznala tudi vлом v gostilno Črnivec, vendar trdita, da o kakem denarju v shrambi ne vesta ničesar. O tem, ali sta bila v shrambi in kje je denar, če je bil tam, bo dokončno ugotovilo sodišče. Razprave na sodišču pa ne bo še tako kmalu, saj morata Bohinc in Gorenec odsejeti v Avstriji še kazen, ki jima jo je naložilo, zaradi vlomov v planinske koče, avstrijsko sodišče.

L. M.

Zahvala

Ob nenadni in bolči izgubi našega ata in starega ata

Janeza Kimovca Pikovega ata iz Utika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovane vence in cvetje, g. župniku za ganljiv govor ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala tudi Kimovčevi Cilki, dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih urah. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zahvala Janezu Kimovcu

Utik, 4. 12. 1968

Nesreča v zadnjih dneh

• V vasi Bukovica nad Skofjo Loko sta v soboto pooldne trčila tovornjak, ki ga je vozil Anton Trojar, in pa osebni avtomobil, voznik Rado Furlan. Nesreča se je pri-

petila, ko je voznik tovornjaka nenačoma zavozil na levo stran ceste in s tem zaprl pot nasproti vozečemu avtomobilu. Pri trčenju je nastalo na vozilih za okoli 6000 N din škode.

Grašič iz Ljubljane. Nesreča se je pripetila na cesti prvega reda v Naklem. Nihče ni bil ranjen, na vozilu pa je za 8000 N din škode.

• Na cesti tretjega reda v Podgori sta v soboto pooldne v nepreglednem ovinku trčila tovornjak podjetja Murka Lesce, vozil ga je Blaž Grašič, in pa dostavní avtomobil, voznik Mihael Šajovic. Tovornjak je vozil po sredini ceste. Škode je za 6000 N din. Sopotnik v dostavnem avtomobilu je bil laže ranjen.

• Okoli četrte ure zjutraj je v nedeljo nenačoma stopil na cesto pred osebni avtomobil Vinko Gradišar iz Sebenj pri Tržiču. Voznik avtomobila Jože Sitar se trčenju ni mogel izogniti in je pešča podrl. Huje ranjenega so edpeljali v bolnišnico. Nesreča se je pripetila na cesti JLA v Tržiču. Na avtomobilu je za okoli 3000 N din škode.

• Zaradi poledenele ceste in neprimerne hitrosti je v nedeljo zjutraj zaneslo v obcestno ograjo osebni avtomobil, ki ga je vozil Vladimir

NOVO
na
tržišču
ČRPALKA
OKOVJE

Koristniki oljnih peči
Ne trudite se s pretakanjem
olja za vašo peč, raje se poslužite oljne črpalke OKOVJE,
ki jih izdeluje Okovje Kamna
Gorica. Garancija 6 mesecev.
Lahko jih dobite v vseh trgovinah

Fantek je utonil

Tragično se je končal nedeljski obisk Resmanovih iz Ljubljane pri znanih v Javorniških Rovtih. Petletni Marko Resman je šel pooldne z domaćim šestletnim sinom k majhnu ribniku. Pri igri pa je Marko padel v 150 cm globoko vodo. Šestletni Boštjan je tekel povedat domov, kaj se je zgodilo. Ko so Marka potegnili iz vode, je še kazal znake življenja, dali so mu prvo pomoč, vendar pa je med prevozom v Jesenško bolnišnico umrl.

Opis lesene kipa je takle: je meter visok, prebarvan z rjava barvo, ima zeleno ogrinjalo, okoli pasu pa vrvico bele barve. Obrvi ima temne, je brez trepalnic. Na eni roki, verjetno desni, manjkajo trije prsti, odloženi pri prvem členku. V desni roki drži palico, na kateri je privezan zvonec.

Ker gre za tatvino zgodovinske vrednosti, naj vsak,

ki bi kaj vedel o tem kipu,

pismeno ali ustno sporoči

upravi javne varnosti v Kranju

ali pa postaji milice v Cerkljah.

L. M.

IX. NOVOLETNI SEJEM

V KRAJU
15.—26 XII. 1968

Hujša nesreča pri Vodo-vodnem stolpu v Kranju

Na Oldhamski cesti v Kranju se je v torek okoli desete ure dopoldne pripetila hujša prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Marjan Močnik iz Britofa pri Kranju je vozil od semaforjev proti kovačnici. Nenačoma je skočil na cesto pred avtomobil petletni Vojko Kesič. Voznik je zaviral, da bi se trčenju izognil. Vendar je dečka vozilo zadelo, avtomobil pa je zaradi poledenele ceste zaneslo na pločnik, kjer je zbil še Amalijo Turk, ki je peljala svojo triletno hčerko Ireno. Vse tri — Vojka in Amalijo Turk ter hčerko, ki je le laže ranjena — so prepeljali s hudimi poškodbami v ljubljansko bolnišnico.

Prodam

Prodam suha DRVA. Po želi razlagam in dostavljam na dom. Senično 15, Tržič 5903

Prodam bukova DRVA in 150 kg težkega PRASICA. Zg. Besnica 21 5904

Prodam dobro ohranjeno HARMONIKO hohner. Kranj, Delavska cesta 19. Ogled dopoldan, soba 326 5905

Prodam PLETILNE STROJE. Ogled vsak dan od 15. do 19. ure. Kranj, Smledniška c. 58 5906

Zaradi odhoda v tujino ugodno prodam nerabiljeno dnevno OPRAVO. Komjenovič, Brezje 76, gostišče Dobrča, Brezje 5907

Prodam KIMPEZ. Velesovo 14, Cerknje 5908

Prodam delovnega VOLA. Bašelj 3, Preddvor 5909

Prodam PRASICA za zakol in enega 9 tednov starega. Vovk, Hlebec 14, Lesce. 5910

Prodam KRAVO, devet mesecov brejo, ki bo drugič teletila. Ljubno 78, Podnart 5911

PEČ na olje, skoraj novo, ugodno prodam zaradi sellitve (Westen Ekvator). Ogled vsak dan od 15. — 18. ure. Zavrl, Kranj, 31. divizije 46 5912

Oddam KRAVO v rejo, ki ima 7 l mleka na dan ali prodam. Kokrica 1, Kranj 5913

Prodam dva PRAŠICA za zakol. Bašelj 32, Preddvor 5914

Prodam dobro ohranjeno desni STEDILNIK gorenje brez kotlička. Cirče 38, Kranj 5915

Prodam delovnega VOLA, težkega 500 — 600 kg. Nasovče 27, Komenda 5916

Motorna vozila

Kupim PRIKOLICO za osebni avto fiat. Naslov v oglasnem oddelku 5918

Prodam FIAT 850, letnik 1967 v odličnem stanju. Eravec, Park restavracija, Kranj 5919

Prodam VW KOMBI s kosenom, menjam tudi za osebni avto ali LES (PLOHI). Ovsenik, Jezerska cesta 108/c, Kranj 5920

Prodam karamboliran osebni avto FIAT 750, letnik 1966 po zelo ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku 5921

Silvestrovanje

REZERVACIJA
v gostilni Benedik
telefon 22-888

Kupim

Kupim fergusonove BRAKE, PLUG, KOSILNICO. Naslov v oglasnem oddelku 5922

Zaposlitve

UPOKOJENKA sprejme kašnokoli zaposlitev v popoldanskih urah. Zna šivati. Naslov v oglasnem oddelku 5923

Iščem kakšnokoli zapositev na Jesenicah. (dokončana os. šola in 3 gimnazije). Naslov v oglasnem oddelku 5924

Stanovanja

Mlada intelektualka išče neopremljeno SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Po možnosti s posebnim vhodom. Ponudbe poslati pod »neopremljena« 5925

Za silvestrovstvo iščemo dober TRIO ali ansambel. Naslov v oglasnem oddelku 5926

Kino**Kranj CENTER**

11. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

12. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

13. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

11. decembra angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRALJA ob 16. in 19. uri

12. decembra angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRALJA ob 16. in 19. uri

13. decembra amer.-angl. barv. CS film KARTUM ob 15.30 in 18. uri

Kamnik DOM

11. decembra jugosl. barv. film POLDNE ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

11. decembra nemški film SMRTNI ZARKI DR. MABUSSEA ob 19. uri

12. decembra nemški film SMRTNI ZARKI DR. MABUSSEA ob 18. uri

Skofja Loka SORA

11. decembra nemški film PLACANA LJUBEZEN ob 18. in 20. uri

**DOM PARTIZANA
V STRAZISCU**

**IGRAJO
Veseli Kranjčani**

12. decembra franc.italij.-špan. barv. CS film MOZ IZ CARIGRADA ob 20. uri

13. decembra franc.italij.-špan. barv. CS film MOZ IZ CARIGRADA ob 18. in 20. uri

Radovljica

11. decembra angl. barv. film SAMO DVAKRAT ŽIVIMO ob 17.30 in 20. uri

12. decembra amer. barv. film STOJ STRELJAM ob 20. uri

13. decembra angl. barv. film OTHELLO ob 20. uri

Jesenice RADIO

11. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASCEVANJE

12. decembra amer. barv. film SIERA CARIBA

13. decembra jugosl. barv. film KRVAVA MAKEDONSKA SVATBA

Jesenice PLAVZ

11. decembra amer. barv. film SIERA CARIBA

12.-13. decembra amer. barv. film OPERACIJA GROM

Dovje-Mojsstrana

12. decembra amer. barv. CS film NASILJE V JERICHO

Kranjska gora

12. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASCEVANJE

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 11. decembra, ob 19.30: Proslava ob obletnici smrti Ivana Cankarja »LUDJE, POSLUŠAJTE ME...« VSTOP PROST

CETRTEK — 12. decembra, ob 19.30 za abonma PREMIERSKI in IZVEN V. Shakespeare: HAMLET — zaradi tehničnih razlogov bo predstava na Primskovem. Goštuje SNG iz Ljubljane

PETEK — 13. decembra, ob 15.30 za abonma DIJASKI I in II, ob 19.30 za abonma KOLEKTIVI I in II W. Shakespeare: HAMLET, zaradi tehničnih razlogov je predstava na Primskovem. Goštuje SNG iz Ljubljane.

Pri večernih predstavah bo vozil avtobus izpred Prešernovega gledališča na predstavo na Primskovo.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tiski Kranj, Koščka cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, magloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnila: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Inozemstvo 16,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglašev ne objavljamo.

Obiščite v Beljaku**ESPRESSO-CAFE ROSSILO**

Villach — Beljak, Hauptplatz 19

PRODAJA ČOKOLADE, SLAŠČIC IN ŽGANIH PIJAC

Obiščite V HOTELU DANCING JEZERO BOHINJ BAR

igra kvartet pod vodstvom Julije Pascu
odprt vsak dan (razen pondeljka)
od 21. ure dalje.

Izkoristite prijetno vožnjo po novi cesti Bled—Bohinj

Ljubiteljem knjig — knjige v dar!

Pri nakupu knjig v vrednosti 20 N din boste prejeli še eno knjigo. Pri nakupu nad 50 N din pa dve knjigi.

Izredna ugodnost, ki jo velja izkoristiti od 14. novembra do 31. decembra 1968.

OBISKITE NAS!
Mladinska knjiga Kranj

POTROŠNIKI KRAJNA!

Obiščite novo prodajalno prehrambenega blaga v nebotičniku. Solidno vas bomo postregli s prehrambenim blagom v izvirnem pakiraju, kupili boste lahko vse vrste delikatesnega blaga, kruh, mleko ter express kavo.

Prodajalna je odprta dnevno od 7. do 19. ure, v nedeljah pa od 8. do 11. ure.

Za nakup se priporoča Mercator prodajalna v Kranju.

KOMPAS

VAS VABI

NA

izlet

K r a n j   v T r b i ž

V SOBOTO

14. in 21. 12. 1968

odhod ob 9. uri zjutraj izpred poslovalnice, povratek popoldne.

PRIJAVE
do zasedbe mest v avtobusu.

Informacije
Kompas Kranj
tel. 21-431

Kranjski plavalci in vaterpolisti se že pripravljajo na novo sezono

Plavalke najmarljivejše in najboljše

Kranjske plavalke in plavalci ter vaterpolisti se že več kot mesec dni pripravljajo za novo sezono. Za zdaj so njihov cilj zimska prvenstva v plavanju, ki bodo na sporednu januarja in februarja. Zaradi velikih uspehov jugoslovenskih plavalik in vaterpolistov na letošnji olimpijadi so se člani kranjskega Triglava še z večjim poletom začeli pripravljati na novo sezono, ki jim bo po vsej priliki prinesla še večje uspehe kot sezona 1968. Že prvi nastop v tekmovaljanju mestnih reprezentanc Kranja in Raven je prinesel dobre rezultate. Posebno se je odlikovala Lidija Svarc, ki nam je dejala naslednje:

»Veliko sem mislila na Meksiko. Zaradi določenih objektivnih in subjektivnih vzrokov moja največja želja ni bila izpolnjena. Sedaj treniram tako intenzivno kot doslej še nikdar. Želim se čim bolj približati rezultatom Djurdijice Bjedov. Imam še petnajst let in mislim, da bom lahko nastopila na prihodnjih olimpijskih igrah v Münchnu.«

Poleg Svarčeve pa so v minuli sezoni dosegle največje dosežke še Breda Pečjak in Judita Mandelc. Ta trojka bo predstavljala v novi sezoni udarno moč kluba. Erika

Križaj, Rebeka, Porenta, Boni Pajtnar in Alenka Kraljčič se že v minuli sezoni s svojimi rezultati opozorile, da se bodo lahko razvile v kvalitetne plavalke. Več pa pričakujejo tudi od starejših

Anka Colnar-Košnik — trener kranjskih plavalik je nedvomno najzaslužnejša za uspehe kranjskega plavalnega kolektiva v letošnji plavalni sezoni.

Foto: F. Perdan

plavalik: Jelke Jančar, Brane Mihelič, Nuške Virnik in Marjetka Smid. Plavalke trenirajo pod vodstvom Anke Colnar-Košnik petkrat tedensko.

Za novo sezono pa se pride pripravljajo tudi plavalci. Ekipa je znatno pomladrena. Sašo Košnik, Andrej Slavec, Brane Milovanovič in Bojan Grošelj so bili najuspešnejši plavalci v pretekli sezoni. Vsi imenovani pa bodo sestavljali jedro moške ekipe Triglava tudi v novi tekmovalni sezoni.

Hkrati s plavalci pa so začeli s pripravami tudi vaterpolisti. Njihova želja je, da bi se čimprej uvrstili v prvo zvezno ligo. Iz JLA se je vrnil Franc Nadižar, ki bo predstavljal znatno okrepitev za ekipo. Ponovno pa sta začela trenirati tudi Janez Nadižar in Milan Klemenčič, ki sta doslej samo plavala. Zaradi bolezni verjetno ne bo nastopil Jože Rebolj. Zelo neresno pa sta v pripravah Viktor Mohorič in Vinko Sorli, oba talentirana tekmovalca.

Trener ima na voljo za novo sezono naslednje igralce: Franc Rebolj, Franc Finžgar, Slavko Zupanc, Borut Chvatal, Viktor Mohorič, Darko Torkar, Jože Velikanje, Iztok Brezec, Milan Košnik, Peter Brinovec, Tomo Balderman, Vinko Sorli, Vojko Podversček, Rajko Judež, Franc in Janez Nadižar, Jože Rebolj, Matjaž Kodek, Milan Klemenčič in Lado Stružnik.

Resni trening in želja, da z rezultati zadovolje vse prijatelje plavalnega športa v Kranju, so zagotovilo, da bodo plavalci in plavalke Triglava predstavljali resnega kandidata za naslov najboljše plavalne ekipe v Jugoslaviji.

P. Didić

Gostovanje športnikov - invalidov na Koroškem

Invalidi, člani športnega društva Borec iz Kranja, so zelo aktivni in nastopajo tako doma kot v tujini na mnogih tekmovanjih.

Pred kratkim so v Beljaku nastopili na tradicionalnem mednarodnem tekmovanju kegljaci, ki so osvojili prvo in tretje mesto. Rezultati: 1. Borec II 1939 kegljev, 2. Beljak 1906, 3. Borec I 1847, 4. Celovec 1798.

Preteklo nedeljo pa so nastopili na Koroškem odborkarji. Klub kratkemu treningu in pomanjkanju izkušenj so osvojili četrto mesto.

Plavalci pa pripravljajo tekmovanje v počastitev dneva JLA, ki bo v žanskem bazenu v Kranju. Upajo, da bodo v prihodnje na njihovih tekmovanjih nastopili še invalidi z Dunaja in kakega italijanskega mesta. V. B.

Hokejska sezona v polnem razmahu

Preteklo soboto in nedeljo se je nadaljevalo tekmovanje v zvezni hokejski ligi. Ekipa večkratnega državnega prvaka — Jesenice — je premagala z 10:0 beograjskega Partizana, Kranjska gora pa je izgubila s Partizanom 1:7. Doslej so Jeseničani odigrali tri tekme in seveda pobrali ves izkupiček. Nekoliko slabše gre mladim igralcem Kranjske gore, ki so od šestih tekem le eno dobili.

Med moštvi na lestvici sta doslej neporaženi le Jesenice in Medveščak iz Zagreba. V vodstvu so Zagrebčani z 11 točkami in šestimi odigranimi tekmmami. Jesenice pa so trenutno na četrtem mestu, Kranjska gora pa na šestem.

Jutri, 12. decembra, se bodo Jesenice pomerile doma z novincem v ligi z ljubljansko Slavijo.

J. Javornik

Smučarske novice

V Gozd-Martuljku bo v petek redni letni občni zbor zvezne smučarskih učiteljev Slovenije in organizacije smučarskih trenerjev SRS. Na tem občnem zboru bodo ustanovili skupno republiško organizacijo učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije.

V St. Moritz v Švicari je v nedeljo odpotovala skupina osmih najboljših skakalcev, ki bodo trenirali pod vodstvom zveznega trenerja Lojzeta Gorjanca do vključno 15. decembra. Na trening so odšli naslednji skakalci: Ludvik Zajc, Peter Stefančič, Marjan Mesec, Vinko Bogataj, Stanko Smolej Janez Jurman, Branko Dolhar in Oto Giacomelli. V nedeljo pa bodo nastopili na prvi večji mednarodni tekmi, kjer bodo nastopili poleg naših skakalcev še Italijani, Avstrije, Zahodni Nemci, Francuzi in Švicarji.

V petek, 13. decembra se bo začel na Pokljuki drugi skupni trening najboljših tekačev, ki bo trajal do 24. decembra. Vmes pa bodo imeli tudi dve pregledni tekmi. Prva uradna meritev sil pa bo v nedeljo, 22. decembra, na Pokljuki.

Na Pokljuko so prišli tudi na trening najboljši tekači in tekmovalci v klasični kombinaciji s Koroske. Na treningu bodo teden dni.

Iz Cervinije so se vrnili alpski tekmovalci Jesenic, ki so vadiči predvsem smuk v tem znanim italijanskem smučišču. Ob koncu treninga so imeli še pregledno tekmovanje, na katerem pa je bil najboljši Mirko Klinar. Vsak tekmovalec je prevozil na tem treningu več kot 350 km. S trenerjem kluba Cirilom Pračkom so bili na treningu naslednji tekmovalci: M. Klinar, Marolt, Pesjak, Stravs, Pogačnik, Leskošek, Starc in Svetina.

V nedeljo, 15. decembra bo v Planici na 65-metrski skakalnici meddržavno tekmovanje za člane in mladince. Nastopili bodo vsi najboljši mladinci, poleg tega pa tudi drugi člani državne reprezentance, ki niso odšli na trening v Švicaro.

J. Javornik

Oživljeno delo TVD Partizan Škofja Loka

Minuli četrtek zvečer je TVD Partizan Škofja Loka priredilo občni zbor, prvi v zadnjih štirih letih. Skofjeloški športni delavci so se zbrali, da bi oživeli delo te ustanove, ki že lep čas obstaja samo na papirju, saj je njenega dejavnosti konec leta 1964 povsem zamrla.

Mrtvilo na področju telesne kulture, ki Škofji Loki ne more biti v ponos, se je začelo z osamosvojitvijo posameznih športnih sekcij (smučarji, košarkarji, nogometniki). Pokroviteljstvo nad nimi so namreč prevzele dežavnne organizacije in podjetja, kar je sprito dotedanje pomanjkanja sredstev pomnilo velik napredok. Rezultati seveda niso izostali — spomnimo se samo naglega vzpona košarkarskega kluba Kroj in uspešnih nastopov smučarjev Transturista. Do tod vse lepo in prav. Toda kaj se je zgodilo s telovadno sekcijo, katere osnovna dejavnost ni bil tekmovalni šport, ampak splošna telesna vzgoja? Delo v njej je naglo zamrlo. Ne bi naštevali vseh objektivnih in subjektivnih vzrokov, ki so botrovali temu. Dejstvo je, da odraščajoča mladina ni imela možnosti redne telesne vadbe. Telovadnico so za svojo upo-

rabo prevzele šole, vsem drugim pa je bil vstop vanjo onemogočen. Mladci so lahko zahajali kvečjemu še v lokalu, ki jih v mestu ne manjka. Tudi protesti staršev in rekreacije željnih starejših občanov do nedavna niso doсти zaledli. Zagotovili so si podporo občinske skupščine in občinske zveze za telesno kulturo. K sodelovanju so pritegnili več vodonikov in jeseni začeli delati. Že sedaj telovadne ure obiskuje 40 cibicanov in 28 pionirjev. V kratkem bodo začeli vaditi še mladinci in člani, veliko zanimanje za rekreativno dejavnost pa vlača tudi med ostalimi občani obeh spolov.

Začasní pripravljalni odbor je na nedavnem občnem zboru določil bodoče osnovne dejavnosti Partizana. To so splošna telovadna vzgoja, orodna telovadba in različni tečaji. Iz svoje srede je izvolil petčlanski upravni odbor, ki mora čim prej uredit vse probleme okrog prevoza telovadnic, njene opreme, sredstev za vzdrževanje in drugega. Letna članarina bo odšel znašala 600 starih dinarjev. Ločani, s svojim sodelovanjem podprtite oživljanje osnovnega telesno-vzgojnega društva v občini L. G.

Namizni tenis v Dupljah

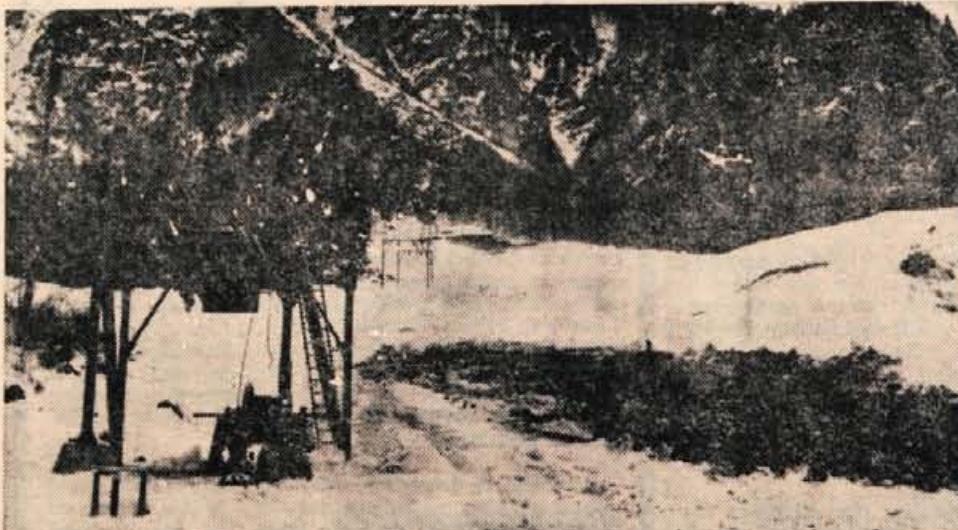
TVD Partizan v Dupljah je pred dnevi organiziralo prvenstvo Duplj v namiznem tenisu za prehodni pokal. Prvo mesto je osvojil Mirko Rakovec. Ker so imeli trije tekmovalci enako število točk, so odigrali še tri medsebojna srečanja. Končni vrstni red: 1. Mirko Rakovec, 2. Brane Rakovec, 3. Matevž Čuk, 4. Ivan Benegalija, 5. Franc Rakovec itd. J. Kuhar

Šah

Koper : Borec 4,5 : 4,5

V finalu druge slovenske šahovske lige so se kranjski šahisti v Kopru pomerili z domačini. Z malo več sreče bi Kranjčani, čeprav so nastopili oslabljeni, lahko zmagali. Po hudem boju pa se je dvoboje končal neodločeno; v prvo slovensko ligo pa so se uvrstili domačini zaradi boljšega rezultata na prvih deskah.

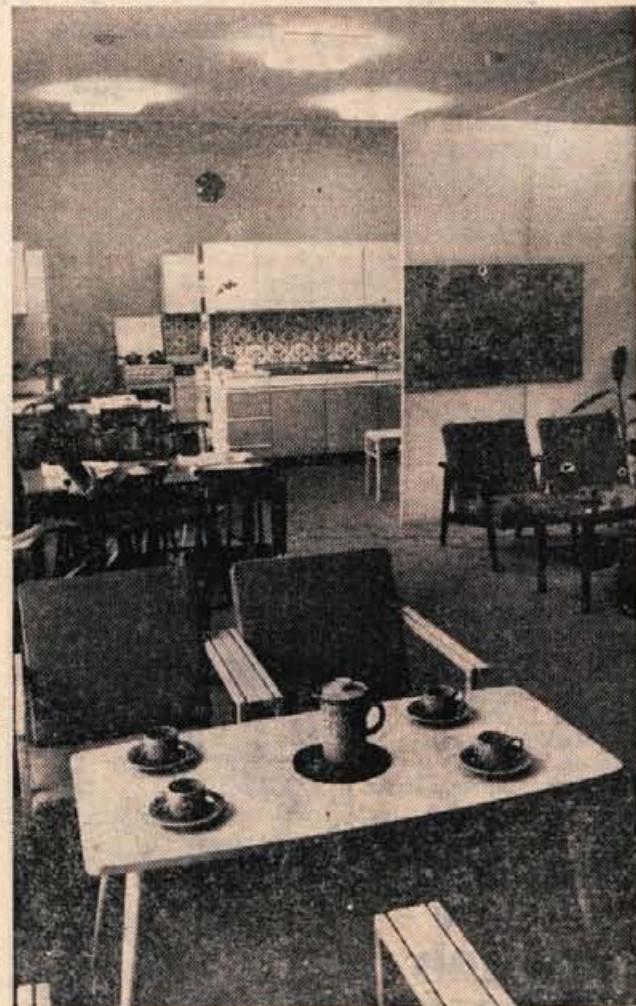
Rezultati: člani — 1. Omladič : Bukovac 1:0, Gajon : Mali remi, Miljkovič : Zbil remi, Jelinski : Bertonečl 0:1, Zavec : Zaplotnik 1:0, Brečevič : Matjašič 1:0, Mladinec : Gonjač : Naglič 0:1, Jež : Rabič 0:1, člani — Vister : Pirc remi. V. B.

Te dni v Mojstrani gradijo smučarsko vlečnico. Zgrajena bo do 15. decembra, ko bodo v Mojstrani praznovali krajenvi praznik. Vlečnica bo dolga prek 700 metrov, v eni uri pa bo lahko prepeljala prek 700 smučarjev. — Foto: F. Perdan

60-stanovanjski blok v Bistrici pri Tržiču — zgradilo ga je kranjsko podjetje Projekt. — Foto: F. Perdan

Kamniško trgovsko podjetje »Kočna« je pred dnevi na Ljubljanski cesti v Kamniku odprlo novo sodobno prodajalno pohištva. V tej trgovini, ki je edina te vrste v Kamniku, prodajajo sobno in pisarniško pohištvo vseh slovenskih proizvajalcev. Kupec dajejo kredit do milijona S din. Kupljeni blago pripeljejo tudi na dom. (vig) foto: F. Perdan

Začetek načrtnih akcij obrambne vzgoje prebivalstva v radovljški občini

Okoliščine, ki so v zadnjem času, zlasti po avgustovskih dogodkih na Českoslovaškem, razgibale vso našo javnost, so po pričakovanju najavile vrsto ustreznih ukrepov na področju vsespolnih obrambnih priprav, katerih so se tako kot povsed v deželi z veliko prizadevnostjo lotili tudi v radovljški občini. Stare iluzije, ki so še do nedavnega prevladovale, o trajnosti miru in gotovosti na naših mejah, so se v hipu razblinile. Ljudje so začeli trenzo razmišljati o svoji usodi in usodi cele dežele. Živahnina in vsestranska politična aktivnost družbeno-političnih organizacij, ki je sledila, je še bolj pospešila zanimalje občanov za obrambne priprave, o čemer priča nič koliko pobud, predlogov in pri-pomb posameznikov na doslej dokaj okostenene zamisli o neposredni obrambi pred morebitnim napadalcem.

Poštevajoč ne le spremembe v mednarodnih odnosih, ki so pospešile obrambne priprave, pač pa predvsem ustava in zakonska določila, ki te priprave — kot pravico in dolžnost vsakega občana in celotne družbene skupnosti — postavljajo v normalne družbene obveznosti, je koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL sprožil že pred meseci celo vrsto ustreznih pobud za konkretno akcije pri vseh družbenopolitičnih organizacijah, strokovnih društvih in samoupravnih organih v občini. Osnova okvirnega programa koordinacijskega odbora za obrambne priprave, ki ga je v celoti sprejel tudi svet za narodno obrambo pri občinski skupščini, je v vsebinji dela in konkretnih nalog vseh organizacij, društev in upravnih organov za učin-

kovito izvajanje priprav vseljudske obrambe in civilne zaščite. Zaradi izjemnega pomena teh nalog, predvsem pa zaradi njihovega usklajevanja in izvajanja na terenu in v delovnih organizacijah, je bil prirejen v novembri poseben seminar, ki ga je v sodelovanju z odsekom za narodno obrambo pripravila Delavska univerza Radovljica. To je bil že drugi tovrstni seminar za vodilne kadre iz cele občine v tem letu, na katerem so se obravnavala obrambna vprašanja. Na zadnjem seminarju, ki se ga je udeležilo 90 najgovornejših predstavnikov iz družbenopolitičnih in delovnih organizacij, občinske skupščine, krajevnih skupnosti in sol, so bili sprejeti sklepi, ki so pomenili start v vsestranske množične obrambne priprave na področju cele občine Radovljica.

Priprave za vseljudski odpor so postale primarna naloga vseh družbenih činiteljev, ki poleg strokovno vojaških, organizacijskih in materialnih zasnov, poslavljajo v ospredje predvsem vzgojno dejavnost, katera je za prebivalstvo naselij in člane delovnih kolektivov naložena delavske univerzi, za rezervne oficirje in podoficirje, s poglobljeno vojaško strokovno tematiko, po občinskem ZROP. V ta namen so bili za obrambno vzgojo sprejeti posebni programi, ki za obdobje od 1. decembra 1968 do 15. junija 1969 vsebujejo ciklus štirih predavanj za prebivalstvo naselij — s področja 12 krajevnih skupnosti, in ciklus šestih predavanj za rezervni starešinski kader iz vseh krajevnih organizacij ZROP. Za več kot dvajset delovnih kolektivov je predviden ciklus štirih predavanj.

Pomembno mesto v programih obrambne vzgoje zavzemajo intenzivne oblike, kot so se minarji za vodstva organizacij, prosvetne delavce, člane svetov krajevih skupnosti, občinske uprave in dr., pri tem pa niso upoštevani programi strokovnega usposabljanja teritorialnih in industrijskih enot civilne zaščite in samozaščite, ki so že ali pa še bodo urešnjeni v naslednjem letu.

Informiranje in seznanjanje prebivalstva je torej zagotovljeno skoraj 100-odstotno. To pa je tudi bil glavni cilj, ki bo kot kažejo rezultati prvih akcij po vseh in podjetjih, urešnjen. Ze uvodna predavanja v začetku decembra v nekaterih vseh kot na primer v Zg. Gorjah, Sp. Gorjah, Gorjušah in Koprivniku, so bila tako množično obiskana, da se že postavlja vprašanje večjih prostorov. Za uspeh velja priznanje ne le občanom, ki so pokazali svojo državljanško zavest, pač pa tudi dobri organizaciji obveščanja in prizadevanja članom sveta krajevih skupnosti.

Decembra je predvidenih nad 40 predavanj, kar bo zahtevalo izredno funkcionalnost organizatorjev obrambene vzgoje kot tudi prizadevnosti številnega aktiva predavateljev, ki je izbran iz vrst članov sveta za narodno obrambo občinske skupščine in drugih odgovornih družbenopolitičnih delavcev.

Za uspešnost obrambno-vzgojne dejavnosti je poleg množičnosti odločilnega pomena idejno-vzgojni vpliv na zavest občanov, na njihova patriotska čustva, in na pripravljenost izpolnjevanja svojih domovinskih dolžnosti, če bo potrebno. To je osnovno načelo, ki bo vodilo v pripravah za vseljudski odpor.